

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANA BİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ SORUNLARI VE
PERFORMANSLARINA ETKİLERİ (ADYAMAN İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Mehmet DEMİR

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Murat KUL

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANA BİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ SORUNLARI VE
PERFORMANSLARINA ETKİLERİ (ADİYAMAN İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Mehmet DEMİR

2008
DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. Murat KUL

BARTIN-2018

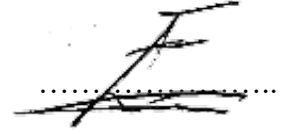
KABUL VE ONAY

Mehmet DEMİR tarafından hazırlanan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları ve Performanslarına Etkileri (Adıyaman İli Örneği)” başlıklı bu çalışma, 05/02/2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

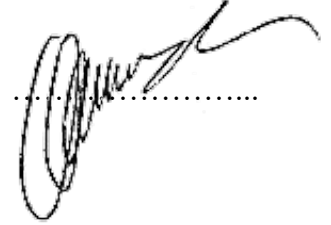
Başkan: Yrd. Doç. Dr. Murat KUL (Danışman)

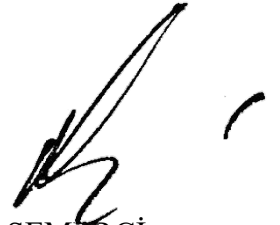
Üye: Yrd. Doç. Dr. Fatih YAŞARTÜRK

Üye: Yrd. Doç. Dr. Hanifi ÜZÜM

Bu tezin kabulü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun .../.../... tarih ve .....sayılı kararıyla onaylanmıştır.

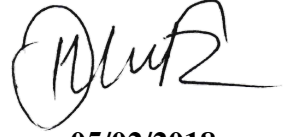

Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ

(Enstitü Müdürü)

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Yrd. Doç. Dr. Murat KUL danışmanlığında hazırlamış olduğum “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları ve Performanslarına Etkileri (Adıyaman İli Örneği)” adlı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

05/02/2018

Mehmet DEMİR

İMZA

ÖNSÖZ

Tez konusunu seçerken istek ve ilgilerimi göz önünde bulundurup bana yardımcı olan, tez çalışmamda planlanması aşamasında, araştırma ve oluşumunda desteğini esirgemeyen engin bilgi ve tecrübeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren tez danışmanım değerli Hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Murat KUL'a, Yüksek lisans eğitimime başlamamda bana rehber olan değerli bilgilerini ve fikirlerini esirgemeyen her fırsatta çalışmamla yakından ilgilenen kıymetli Hocam Sayın Doç. Dr. Mutlu TÜRKMEN'e, Yüksek lisans eğitimim boyunca desteklerini esirgemeyen tezin oluşumunda farklı yollarla değerlendirmem konusunda yol gösteren kıymetli Hocam Sayın Doç. Dr. Taner BOZKUŞ'a ve çalışmalarımda yardımlarını esirgemeyen değerli Arş. Gör. Mustafa Alper MÜLHİM'e teşekkürü borç biliyorum ve şükranlarımı sunuyorum.

Eğitim hayatımda bana daima güvenen desteklerini esirgemeyen aileme teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarım esnasında beni destekleyen ve motive eden değerli eşim, hayat arkadaşım Fulya DEMİR'e teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca yardımlarını ve desteklerini eksik etmeyen kıymetli dostlarım Fikret KELEŞ'e ve Zeynel Abidin ŞENLİK'e teşekkürlerimi sunarım.

Ölçeklerin uygulanması aşamasında yardımlarını esirgemeyen değerli meslektaşlarım, Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları ve Performanslarına Etkileri (Adıyaman İli Örneği)

Mehmet DEMİR

Bartın Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Murat KUL

Bartın-2018, Sayfa: XII + 70

Bu araştırmanın amacı, öğrencilere verilmek istenen kazanımları aktarmakla görevli olan öğretmenler, branşlarının verdiği özellikten dolayı bazı sorunlar yaşayabilmektedirler. Öğretmenlerin yaşadıkları bu sorunlar öğretmenlerin performanslarına etki etmektedir. Dolayısıyla bu araştırma beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin performanslarını etkileyen sorunların tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın örneklem grubu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Adıyaman ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleridir. İlk olarak beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin toplam sayısı tespit edilmiştir. 360 olan toplam beden eğitimi ve spor öğretmeninden anketin yapıldığı dönemde izinli veya görevli olanlar araştırma kapsamına dâhil edilmemiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerine uygulanan anket iki bölümden oluşmaktadır: Anketin birinci bölümünde öğretmenlerin kişisel bilgilerini tespit etmek amacıyla hazırlanmış kişisel bilgi formu, ikinci bölümünde ise beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlara katılma düzeyleri ve performanslarını etkileme düzeylerini tespit etmek amacıyla sorulan sorular bulunmaktadır. Anket çalışmasından elde edilen veriler istatistiksel veri değerlendirme programı olan SPSS 20.0 ile değerlendirilmiştir.

Araştırma kapsamında öğretmenlerin sorunları ve bu sorunların performanslarına etkileri öğretmenlerin cinsiyet, meslekteki kıdem yılı, görev yaptığı yer, beden eğitimi ve

spor ile ilgili hizmet içi eğitim kurslarına katılma durumu, mezun olunan lisans programı değişkenlerine göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlar ve performansları arasındaki istatistiksel ilişkiler ele alınmıştır.

Araştırma sonucunda beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin içerisinde buldukları ekonomik koşulları, diğer branş öğretmenlerinin bu derse önem vermemeleri, dersin işleneceği tesis ve kullanılabilecek araç gereçlerin yetersizliği, ders saatinin azlığı, öğrencilerde spor yapma alışkanlığının olmaması ve sınıf geçmenin kolay olmasından dolayı derse önem vermemeleri, okul yönetiminin ve velilerin beden eğitimi ve spor dersine yeteri kadar önem vermemeleri sorunlarının beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin performansını olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Beden eğitimi ve spor, Performans, Sorun

ABSTRACT

Master's Thesis

Occupational Problems of Teachers of Physical Education and Sports and How These Problems Effect Their Performance (The Example of the Province of Adiyaman)

Mehmet DEMİR

Bartın University

The Institute of Educational Sciences Department of Physical Education

Faculty of Physical Education and Sports

Department of Physical Education Teacher Training.

Thesis Advisor: Asst. Prof. Murat KUL

Bartın 2018, Page: XII + 70

Teachers whose duties are to give students the required acquisitions might experience problems that result from specifics of their branch. These problems that teachers face have an effect on their performance. This research has been carried out in order to discover the problems that influence the performance of physical education teachers.

In the scope of research, the literature had been searched thoroughly in order to prepare necessary knowledge. Then in the total numbers of teachers who work as physical education teachers in the province of Adiyaman and the towns in 2017-2018 academic year was determined to be 360. Teachers who were on the leave or who were entrusted with a duty in the period of the survey have not been included. The number of the teachers who could be contacted decreased to 321 physical education teachers.

The data obtained from the survey which was conducted to teachers has been analysed and evaluated. The survey which was conducted to the physical education teachers consists of two parts. In the first part of the survey there are questions prepared to determine demographic features of teachers. In the second part there are questions which are asked in order to find out problems that physical education teachers experienced and

the influence of these problems on their performance. Data obtained from the conducted survey has been evaluated by statistical data evaluation programme SPSS 20.0.

In the scope of the research the problems of physical education teachers and the influence of the problems on their performance was considered in all and sub aspects according to the length of their service, place of work, whether they attended seminars and in service training or not, their bachelor degree programmes, the problems of teachers and the effects of these problems on their performance was discussed according to different variants in all sub aspects.

As a result of research, in conclusion, it's determined that many problems such as the economic conditions of teachers, the other teachers' negative attitude to physical education and sports and considering it not to be beneficial, insufficient sport facilities , and inadequate tools and equipment inadequate class hours, lack of habit for sports amongst the students, passing the exams easily, negative mental attitude that students' parents and school administration have influenced teachers' performance in a negative way.

Keywords: Teacher, Physical education, Performance, Problem

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	II
BEYANNAME.....	III
ÖNSÖZ.....	IV
ÖZET	V
İÇİNDEKİLER.....	IX
TABLolar LİSTESİ	XII
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Araştırmanın Sayıltıları.....	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.6. Tanımlar.....	5
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Eğitim ve Öğretim	6
2.1.1. Eğitim Kavramı	6
2.1.2. Öğretim Kavramı.....	7
2.1.2.1. Öğretmenlik Mesleği	8
2.1.2.2. Öğretimde Bulunması Gereken Özellikler	9
2.2. Öğretmen Performansı	10
2.2.1. Öğretmen Performans Alanları	11
2.2.1.1. Öğretim Zamanının Kullanımı	11
2.2.1.2. Öğrenci Davranışları Yönetimi	12
2.2.1.3. Öğretimin Sunumu	12
2.2.1.4. Öğrenci Performansının İzlenmesi	13
2.2.1.5. Öğrenciden Geri Bildirim Alma.....	14
2.2.1.6. Öğretimi Etkinleştirme	14
2.2.1.7. Eğitim Ortamında İletişim.....	14
2.2.2. Öğretmen Performansının Yönetimi	15
2.2.3. Öğretmen Performansının Geliştirilmesi	16
2.2.4. Öğretmen Performansının Değerlendirilmesi	16

2.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersi ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni.....	18
2.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi.....	18
2.3.1.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amaçları	18
2.3.1.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Yararları	19
2.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretmeni.....	20
2.3.2.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretmeninin Görevleri	20
2.3.2.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretmeninin Yaşadığı Mesleki Sorunlar	21
2.3.2.2.1. Okul Yöneticileri İle Yaşanan Sorunlar.....	21
2.3.2.2.2. Öğrenci Velileri İle Yaşanan Sorunlar.....	21
2.3.2.2.3. Öğrenciler İle İlgili Sorunlar.....	22
2.3.2.2.4. Beden Eğitimi ve Spor Ders Programı İle İlgili Sorunlar.....	23
2.3.2.2.5. Mesleki Bilgi Yetersizliğinden Kaynaklanan Sorunlar	23
2.3.2.2.6. Denetim İle İlgili Sorunlar	24
2.3.2.2.7. Tesis ve Araç Gereç Eksikliğinden Kaynaklanan Sorunlar	24
2.4. İlgili Araştırmalar	25
2.4.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	25
2.4.2. Dünyada Yapılan Araştırmalar.....	32
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: GEREÇ VE YÖNTEM	36
3.1. Araştırmanın Modeli.....	36
3.2. Ölçek Formunun Hazırlanması ve Veri Toplama Yöntemi.....	36
3.3. Evren Çerçevesinin Oluşturulması ve Örneklem.....	37
3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	37
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR.....	39
4.1. Beden Eğitimi Öğretiminde Sorun Olduğu Düşünülen Durumlara İlişkin Bulgular	40
4.3. Beden Eğitimi Öğretiminde Sorun Olduğu Düşünülen Durumların Performansı	
Etkileme Durum Bulguları.....	45
3.4. Demografik Değişkenler Açısından Beden Eğitimi Öğretiminde Sorunlara Katılma	
Düzeyleri.....	50
3.5. Demografik Değişkenler Açısından Beden Eğitimi Öğretiminde Karşılaşılan	
Sorunların Öğretmenin Performansına Etki Düzeyleri.....	53
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA VE SONUÇ.....	56
5.1. Öneriler	60

KAYNAKÇA	61
EKLER	67
Ek1. Anket Formu	67
ÖZGEÇMİŞ.....	70

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
Tablo 3.1. Ölçeğin Güvenirlik Katsayısı	37
Tablo 3.2. Katılma Derecesi ile İlgili Düzey Aralıkları	38
Tablo 3.3. Performans Derecesi ile İlgili Düzey Aralıkları	38
Tablo 4.1. Araştırmaya Katılanlara Ait Demografik Dağılımı	39
Tablo 4.2. Beden Eğitimi Öğretiminde Sorun Olduğu Düşünülen Bazı Durumlara İlişkin Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı	40
Tablo 4.3. Beden Eğitimi Öğretiminde Sorun Olduğu Düşünülen Durumların Performansı Etkileme Durumlarının Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı	46
Tablo 4.4. Cinsiyetler Açısından Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi	50
Tablo 4.5. Kıdem Değişkeni Açısından Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi	51
Tablo 4.6. Okul Türü Bakımından Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi	51
Tablo 4.7. Hizmet İçi Eğitime Katılmalarına Göre Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi	52
Tablo 4.8. Mezun Olunan Lisans Programına Göre Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi	52
Tablo 4.9. Cinsiyet Değişkenine Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi	53
Tablo 4.10. Kıdem Değişkenine Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi	53
Tablo 4.11. Okul Türüne Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi	54
Tablo 4.12. Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi	54
Tablo 4.13. Mezun Oldukları Lisans Programına Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi	55

BÖLÜM I

GİRİŞ

Mesleki sorunlar, bütün iş kolları için geçerli olurken, özellikle üçüncü kişilerle yüze çalışma gerektiren meslek gruplarında mesleki sorunlarla karşılaşma ihtimali biraz daha fazladır. Öğretmenler ise bu meslek grupları arasında en önemlilerinden birini oluşturmaktadır. Genç nesilleri yetiştiren öğretmenlerin iş performansı ve mesleki sorun yaşama düzeylerinin belirlenmesi için yapılan çalışmalar ayrı bir önem arz etmektedir. Sürekli insanlarla ve öğrencilerle muhatap olan öğretmenler, çeşitli sebeplere bağlı olarak bir takım sorunlar yaşayabilirler. Özellikle öğretmenlerin yaşayacağı bu sorunlar geniş kitleleri olumsuz yönde etkileyebilir. Bu açıdan bir ülkenin eğitiminde rol oynayan öğretmenlerin mesleki sorunlarının ve performans düzeylerinin tespit edilip gerekli önlemler alınmasının ve alınan kararların hayata geçirilmesinin ülkenin eğitimi açısından hayati bir önem taşıdığı söylenebilir (Soyer, Can ve Kale, 2009: 260).

“Eğitimin temel amaçlarından birisi çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardım etmek, yeteneklerini keşfedip eğitim yoluyla geliştirerek iyi bir vatandaş olarak yetiştirmektir. Okullar çocuğu yaşama hazırlar. Burada kazanılan değerler çocuğun yaşamını ve toplumsal değerleri algılama biçimini olumlu yönde etkiler. Bu çerçevede çağdaş eğitim ve öğretim ilkelerine göre görev yapan bir öğretmen, sadece ders veren, sınav yapan ve not veren değil, aynı zamanda bir organizatör, bir yönetici, bir rehber, bir izleyici ve bir değerlendircidir” (Gökçe, 2011: 1).

“Öğretmenler, okulda öğrenim ortamını zevkli hale getiren, öğrencileri ile sağlıklı ilişkiler kurarak en etkili yöntem ve stratejileri başarıyla kullanarak öğrencilerini öğrenmeye teşvik eden sanatkârlardır. İyi bir sınıf ve okul düzeninde öğrenciler, sınıf ve okul içi etkileşimlerinde, kabul edilebilir sınırlar çerçevesinde, planlanan uygulama ve davranış stillerini izlerler. Kurallara katı şekilde uyulması, öğrencinin pasif olması anlamına gelmez”(Gökçe, 2011: 1).

Bu düzende öğretmenin temel yönetim görevi, davranış düzensizliklerini cezalandırmak ya da tek tek öğrencilerin bu düzene katılmalarını arttırmak değil, sınıfı için çalışır bir sistem oluşturup bunun sürekliliğini sağlamaktır. Etkili bir öğrenme ortamı oluşturmada öğretim programı yönetiminin yanı sıra öğrenci davranışlarının, özellikle de rahatsız edici ya da uygun olmayan davranışlarının yönetimi, öğretmenler için büyük çaba gerektiren konulardan birisi olarak nitelendirilmektedir (Korkmaz, Korkmaz ve Özkaya, 2007: 69).

Etkili bir öğrenme ortamı oluşturmada araç gereç öğretim programının amaçlarına ulaşmada öğretim süreçleri öğesinin önemli bir boyutudur. Beden eğitimi ve spor dersinin gerçekleşmesinde ve amaçlara ulaşmada araç gereç önemli bir unsurdur. Bir okulun zengin araç gerece sahip olması öğrenciler üzerinde olumlu ve istek dolu bir hava yaratır. Dersin zevkli ve kolay öğrenilebilir bir hale sokar (Erhan ve Tamer, 2009: 59).

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri yetersiz eğitim materyali, yetersiz destek, karar verme aşamalarında sorumluluk verilmemesi ve artan iş yükü gibi sorunlarla sık karşılaşılır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görevlerindeki farklılık, dersin işleniş şekliyle öğrenciler, aileler ve diğer öğretmenler tarafından fark edilir. Beden eğitimi ve spor dersinin farkı, dersin işlenişindeki sosyal ve çevresel yapısındanadır. Bu farklılıklar nedeniyle beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin performanslarının düşmesinin nedenleri ve seviyesi hakkındaki bilgileri diğer öğretmenlerde yapılan araştırmalardan elde etmek uygun olmayabilir. Eğitim sisteminin en önemli parçalarından biri olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin performanslarının düşmesine neden olan sorunların ayrıntılı bir biçimde ele alınarak incelenmesi, sorunların ortaya konması ve ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların yapılması, eğitim sisteminin sağlıklı bir şekilde işlemesi açısından önemlidir (Tuna ve Çimen, 2013: 62).

Beden eğitimi ve spor, kişinin bedensel ve fiziksel gelişimini sağlamak, günlük yaşama ve iş hayatının koşullarına hazırlanmak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacıyla yapılan düzenli, kuramlı çalışmalarının tümüdür. Modern eğitim tekniklerine uygun olarak; ilköğretim okulları, lise ve dengi okullar için beden eğitimi ve spor, eğitim programları hazırlanmış bu ilk hazırlık Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın kararıyla yürürlüğe girmiş ve öğretim kurumlarında uygulanmasına geçilmiş olan yeni programlar ile derslerin çok daha verimli ve etkili olması amaçlanmıştır” (Erhan ve Tamer, 2009: 58).

Beden eğitimi ve spor dersi öğretmenleri mesleklerini yaptıkları sırada bazı sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Karşılaşılan bu sorunlar arasında (Ulucan vd. 2012: 267-268);

- Okul yöneticileri ile yaşanan sorunlar
- Öğrenci velileri ile ilgili sorunlar
- Öğrenciler ile ilgili sorunlar
- Beden eğitimi ders programı ile ilgili sorunlar
- Mesleki bilgi yetersizliği ile ilgili sorunlar

- Tesis ve araç gereç eksikliği ile ilgili sorunlar bulunmaktadır
- Denetim ile ilgili sorunlar.

Bu sorunlardan bazıları dersin dışında yaşanan sorunlar olduğu için öğretmenin yöneticiler, diğer öğretmenler ve veliler ile uyumlu çalışmasını engellerken, dersin işlenişi ile ilgili sorunlar da beden eğitimi ve spor öğretmenin eğitim programı hedeflerinin öğretmen tarafından öğrenciye aktarılması konusunda eksiklikler yaşanmasına sebep olabilmektedir.

1.1. Problem Durumu

Bu araştırmanın konusu, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin eğitim-öğretim uygulamalarında sorun olduğunu düşündükleri problemleri tespit etmek ve bu problemlerin performanslarına etki düzeylerinin ne derece olduğunu ortaya koymaya çalışmak ve bu sorunların giderilmesinin öğretmenlerin performanslarını artırıcı yönde olacağının önemini vurgulamak olmuştur.

Araştırmanın alt problemleri:

1. Adıyaman ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve bu sorunların öğretmen performansına etkisinde düzeylerde cinsiyet değişkenine göre farklılık var mıdır?

2. Adıyaman ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve bu sorunların öğretmen performansına etkisinde düzeylerde mesleki kıdem yılı değişkenine göre farklılık var mıdır?

3. Adıyaman ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve bu sorunların öğretmen performansına etkisinde düzeylerde görev yapılan yer değişkenine göre farklılık var mıdır?

4. Adıyaman ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve bu sorunların öğretmen performansına etkisinde düzeylerde hizmet içi eğitime katılım durumu değişkenine göre farklılık var mıdır?

5. Adıyaman ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve bu sorunların öğretmen performansına etkisinde düzeylerde mezun olunan lisans programı değişkenine göre farklılık var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve bu sorunların öğretmen performansı üzerindeki etkilerinin incelenmesidir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Öğretmenler, gelecek nesillere aktarılmak istenen kazanımları aktarmakla ilgili en önemli görevi üstlenen kişilerdir. Öğretmenlerin mesleklerini yaparken karşılaşılabilecekleri sorunlar onların performanslarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunlarının ve bu sorunlarının performanslarına etkilerinin tespit edilmesi beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin daha etkin olmaları açısından önemlidir. Ayrıca bu çalışmada sorunların giderilmesi ile ilgili okul yöneticilerine ve Milli Eğitim Müdürlüklerine öneriler sunması bakımından önemlidir.

1.4. Araştırmanın Sayıltıları

Bu araştırmanın planlanıp yürütülmesinde ve ulaşılan bulguların yorumlanmasında aşağıda verilen sayıltılardan hareket edilmiştir. Bu araştırma için kabul edilen varsayımlar aşağıda maddeleştirilmiştir:

1. Bu çalışmada uygulanan anketin geçerli ve güvenilir bir araç olduğu varsayılmıştır.
2. Katılımcıların ölçek formunu doğru, samimi ve içtenlikle cevapladıkları varsayılmıştır.
3. Örneklem grubu ile ilgili Milli Eğitim Müdürlüğünden elde edilen bilgilerin doğru olduğu varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın yapısında bulunan veya araştırmacı tarafından bu araştırma için öngörülecek başlıca sınırlılıklar şunlardır:

1. Araştırma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Adıyaman ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile sınırlıdır.

2. Araştırma uygulanan ölçek formundaki sorularla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni: Beden eğitimi öğretmeni çalıştığı eğitim kurumunda, öğrencilere beden eğitimi ile ilgili eğitim veren kişidir (Yuvacı, 2015: 18).

Sorun: İnsanın gereksinimlerini doğurmasını durduran engeldir (Bedge ve Özyürek, 2016: 205).

Performans: Belirli bir süre içinde birey veya grubun bir içi yaparken gösterdiği eylem ve çabanın nicel veya nitel sonuçlarıdır (Uysal, 2015: 33).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim ve Öğretim

2.1.1. Eğitim Kavramı

İnsanların günlük yaşamlarını sürdürdükleri toplum içerisinde yaşarken, toplumun kurallarına ayak uydurup birlikte yaşamalarını sağlayıp, bu yaşamayı devamlı hale getirmek için bazı davranış yapılarına sahip olmaları gerekmektedir. Kişi ve tüm toplum açısından çok önemli bir gereklilik olan bu davranışlar, doğuştan bilinmeyen, yaşadıkça öğrenilen davranış örüntüleridirler. Bu davranışları insanların öğrenmeleri, karşılaşılan her olaydan sonra, bu olaya karşı bütün toplumun göstermiş olduğu tutum ve tepkilerin neticesinde, yaparak yaşayarak da olabileceği gibi, bireyin günlük yaşantısını sürdürme bilgisi, daha kolay ve geniş bir şekilde eğitim ile sağlanabilmektedir(Özkan, 2006: 35).

Eğitim için ortaya konulan çabalar insanın var olduğu günden bu yana devam etmektedir. Eğitim, en genel haliyle bireyleri belirlenmiş amaçlara göre yetiştirmek, onların davranışlarını şekillendirmek anlamındadır. Eğitim yoluyla bireyin davranışları değişmekte, toplumun diğer bireyleri ile arasında tutum ve davranış farklılıkları gerçekleşmektedir. Bu farklılaşma bireyin kazandığı bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla gerçekleşir. Bireyin yaşamının tümünü kapsayan bu süreç, insanın içinde yaşadığı toplumdan topluma değişiklik gösterir. Bireyin kişiliği de üyesi olduğu toplum tarafından belirlenir ve şekillendirilir(Fidan, 2012: 4).

Eğitim bireyin davranışlarına bir düzen, kurallar içerisinde yaşama uyumu getirdiği için terbiye kavramı ile birlikte düşünülmesine ve bu iki kavramın aynı anlamda kullanılmasına sebep olmuştur. Buradaki anlam benzetmesinin sebebi de eğitim yoluyla bireylerin davranışlarının bir düzene göre şekillendirilmesi, bir terbiye üslubu içerisinde bilgi ve davranışların yeniden yapılandırılıyor olmasıdır (Tahsinoğlu, 2017: 1).

Eğitim, soyut ve kapsamı çok geniş olan bir kavramdır. Eğitim kavramını açıklamak amacıyla yapılan bütün tanımlamalar, bireyin davranışında bir değişimin yaşanacağına işaret etmektedir. Kişilerin davranışlarındaki değişimlerin eğitim olarak

adlandırılması için bu değişikliklerin bilerek ve isteyerek olması gerekmektedir. Eğitim, kuralları ve gidiş yolu önceden belirlenmiş olan bir sistem dâhilinde olursa ancak gerçek anlamda eğitimden söz etmek mümkün olur. Eğitim yolu ile bireyde değişikliğe uğraması beklenen davranışlar ve bireye aktarılmak istenen yeni bilgiler daha önce belirlenmiştir ve bireye aktarılacak olanlar sistematik bir şekilde aktarılmaktadır (Gül, 2004: 229).

Toplumunu oluşturan bireylere verilecek eğitim, bir taraftan bireyin toplum içerisinde yaşamasını kolaylaştırıp, toplumun bireyi kabullenmesini sağlarken, aynı zamanda bireyin toplum içerisinde alacağı rolün şekillenmesini de sağlamaktadır. Eğitimini iyi almış, yani eğitim seviyesi yüksek olan birey, yeni bilgiler kazanırken aynı zamanda yeni beceriler de kazanacak ve bu da onun toplum içerisindeki rol katmanlarında yüksek seviyelerde yer almasını sağlayacaktır.

2.1.2. Öğretim Kavramı

Öğretim, daha önceden belirlenmiş olan bir amaca göre gerekli olan bilgilerin verilmesi sürecidir. Öğretimde bireye bilgi aktarımı bulunmaktadır. Birey yine toplumun belirlemiş olduğu bir düzen içerisinde öğrenim görürken, sadece kendi toplumunu değil, bütün dünyayı ilgilendiren bilgi ile donanır. Öğretim, genel bir bilgi vermek şeklinde olabileceği gibi, özel olarak spesifik bir bilginin aktarımı şeklinde de olabilmektedir (Güneş, 2014: 3).

Öğretim (genel anlamı), nispeten kısa bir zaman periyodu içerisinde gözlenebilen ya da meydana gelebilen bir faaliyettir. Bundan dolayı, uzun bir zaman periyodu içerisinde yer alan bir faaliyetler bütünü de kapsayabilir (Laska, 1984, 244).

Öğretim bir bütün olarak düşünüldüğünde, öğretim için gerekli araç ve gereçlerin temini ve bu araç gereçlerin kullanılmasını ve öğrenme konusunda rehberliği de içeren kapsamlı bir kavramdır. Öğrenmenin, yani öğretilecek olan konunun önceden planlaması yapılmaktadır. Buna göre öğretim, hazırlanmış olan bu plan doğrultusunda, belirli bir konu ve bir amaca yönelik olarak düzenli ve kontrollü olarak yapılan uygulamalara denilmektedir. Bu tanımdan hareketle öğretimin üç ayrı yönünün olduğunu belirtmek mümkündür. Bu yönlerden biri amaçtır. Öğretimde amaç, öğrencilere daha önce

belirlenmiş bilgi ve becerilerin kazandırılması düşüncesidir. İkincisi ise öğretimin bir konusunun olmasıdır. Yani öğretilecek olan konu da önceden belirlenmiş olmalıdır ve öğretim yöntemi de bu konuya göre belirlenmelidir. Öğretimin üçüncü yönü ise kontrollü olması, yani bir rehberlik içeriyor olmasıdır. Rehberlik, öncülük etme, yol gösterme anlamındadır. Öğrencilere öğretim uygulamasını yapacak olan öğretmen, belirlenmiş amaç ve konu doğrultusunda aktarmak istediğini bir yol gösterici olarak aktarmaktadır. Öğretime bu açıdan bakıldığında aslında hem öğretimi hem de öğrenimi kapsayan bir bütün olduğunu belirtmek mümkündür. Sistematik bir yapı olarak düşünüldüğünde öğrenen ve öğretene birbirinden ayırmak pek doğru olmayacaktır. Öğretim uygulamasının içerisinde hem öğreten hem de öğrenen bulunmaktadır (Güneş, 2014: 6).

Öğretim faaliyetinin oluşması için sadece öğretmenin olması yetmemektedir. Öğretimin yapılmasını kolaylaştıracak olan çalışmalar yapmak da öğretim faaliyetlerinin bir bütünüdür. Öğretim, bir disiplinle ilgili teori, amaç, ilke, içerik, kavram, uygulama bilgileri, araç, gereç, materyal gibi bütün öğeleri kapsamaktadır. Ayrıca ilgili disiplinin kendine özgü yöntem ve teknikleri ile genel öğretim yöntem ve tekniklerini de içermektedir. Bu yönüyle genel ve özel öğretim olmak üzere iki alana ayrılmaktadır. Genel öğretim okuldaki bütün alan ve derslerin öğretimine, özel öğretim ise bir alan veya dersin öğretimine yönelik uygulamaları kapsamaktadır (Güneş, 2014: 6).

2.1.2.1. Öğretmenlik Mesleği

Öğretmen, özel ya da resmi eğitim kurumlarında, önceden belirlenmiş olan eğitim öğretim amaçları çerçevesinde hazırlanmış olan konuları öğrencilere rehberlik ederek aktaran kişidir. Bu tanımlamaya göre öğretmen, belirlenmiş amaca göre ve belirlenmiş bir programa uyarak öğretim uygulamasının önemli bir parçası olmaktadır (Murat, Ünişen ve Kanadalı, 2010: 231).

Öğretmen, devletin kendisine vermiş olduğu görev yetki ve sorumlulukları yerine getirmekle mükelleftir. Eğitimini almış olduğu konuda, kendisine tahsis edilmiş olan öğretim araç gereçlerini kullanarak, devletin belirlemiş olduğu ilkeler çerçevesinde öğretim hizmetini yerine getirmektedir (Milli Eğitim Temel Kılavuzu, 1973, Md. 1).

Öğretmen, öğrencilere kazandırılmak istenen davranışlar ve aktarılmak istenen bilgileri öğrencilere vermekte ilk sorumlu ve öğretim faaliyeti içerisinde kılavuz

konumundadır. Öğretmen bu sorumluluğunu yerine getirirken öğretim yöntem ve tekniklerini kullanır ve bu yolla istendik davranışları öğrencilerin kazanıp kazanmadığını değerlendirir. Öğretim yoluyla öğrenciye aktarılanlar öğrencilerin davranışlarına dönüşmelidir. Öğrencinin davranışını değişip değişmediği, bu davranışları kazanıp kazanmadığı konusunda değerlendirmeler yaparak öğretimin amacına ulaşmasını sağlamaktadır. Bu yönüyle öğretmen, hem mesleğinin bir gerekliliği olarak öğrencilerin bilgilerini arttırmakla görevli olan kişi, hem de öğrencilerin kişiliklerini etkileyip, onları olumlu yönlendiren, öğrencilerin öğrenme tutumlarını pozitive çeviren kişi konumundadır (Kılıç vd. 2004: 1-2).

Milli Eğitim Temel Kanununun 43. Maddesine göre öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitimin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler. Öğretmenlik mesleğine; hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır. Öğretmenlerin hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yükseköğretim görmelerinin sağlanması esastır. Bu öğrenim lisans öncesi, lisans ve lisansüstü seviyelerde, yatay ve dikey geçişlerde de imkân verecek biçimde düzenlenir, şeklinde belirtilmiştir (Milli Eğitim Temel Kılavuzu, 1973, Md. 43).

2.1.2.2. Öğretmende Bulunması Gereken Özellikler

Eğitim ve öğretimde başarılı olmanın ön şartı eğitim unsurlarının özellik olarak üst seviyelerde olmasıdır. Eğitimin en önemli olan unsurlarından biri olan öğretmenlerin de eğitim ve öğretim için gerekli olan özelliklere sahip olmaları, bu özelliklerle mesleklerini yapmaları gerekmektedir. Her alanda olduğu gibi eğitim alanında da sürekli olarak değişme ve gelişme yaşanmaktadır. Öğretmenlik mesleği herkes tarafından yapılabilecek bir meslek halinden çıkmış ve toplumun öğretmenlerden beklentileri de artmıştır. Öğretmenlik mesleğini yapanların toplumun beklentilerini karşılayabilmeleri için mesleki niteliklerinin yüksek seviyede olması gerekmektedir (Taşkaya, 2012: 294).

Nitelikli bir öğretmende bulunması gereken özellikler 17.04.2006 tarihli onay ile yürürlüğe girerek, 2590 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayınlanmıştır. Geline süreçte Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından en son 2010 yılında

güncellenmiş olan öğretmen yeterlikleri kitabında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen ve her öğretilerde olması beklenen “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri”, 6 yeterlik alanı, 31 alt yeterlik ve bu alt yeterliklere sahip olmak için neler yapmaları gerektiğini ifade eden 233 performans göstergesinden oluşmaktadır. Genel yeterlikler en son 29.09.2015 tarihinde yeniden gözden geçirilmiş; ancak henüz onaylanmamıştır. Konuyla ilgili çalışmalar devam etmektedir (Ağırman ve Ercoşkun, 2017: 717).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretilerde bulunması gereken nitelikler belirlenirken akademisyen, eğitim uzmanları ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda bazı yeterlik alanları ve bu alanlara ait alt yeterlik alanları belirlenmiştir. MEB tarafından belirlenen alt yeterlikler ve performans göstergelerinde yer alan öğretmen yeterlikleri şu alanlardadır (Taşkaya, 2012: 285):

- Kişisel ve mesleki değerler
- Mesleki gelişim
- Öğrenciyi tanıma
- Öğretme ve öğrenme süreci
- Öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme
- Okul, aile ve toplum ilişkileri - Program ve içerik bilgisi

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş olan bu yeterliliklerin öğretilerde bulunması onun niteliklerini artırırken aynı zamanda öğretimin kalitesini de yükseltecektir. Niteliği yüksek eğitim kadroları gelecek nesillerin yetiştirilmesi konusunda en önemli aktördürler.

2.2. Öğretmen Performansı

Performans ve performans değerlendirmesi kavramları ne amaçla kurulmuş olursa olsun organizasyonda bulunanların geliştirilip, doğru kadroların doğru yerlerde kullanılarak verimin artırılması konusunda çok önemli bir faktör olmaktadır (Bakan ve Kelleroğlu, 2003: 104).

Öğretmenlerin performansları da kendilerine verilmiş olan görevleri en iyi şekilde yerine getirme dereceleridir. Performansı yüksek olan öğretmen, kendisine verilmiş olan görevleri en iyi şekilde yapabilen, eğitim tekniklerini en uygun ve etkin şekilde kullanabilen,

eğitim araç ve gereçlerini en verimli Şekilde ğretim faaliyetinde kullanan öğretmendir. Öğretmenlerin performanslarının durumunu belirlemek için diğer mesleklerde olduğu gibi performans değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Öğretmenlerin performans değerlendirmesi, mevcut araştırma ve uygulama verilerinden yola çıkılarak üzerinde anlaŐmaya varılabilecek ğretmen yeterlikleri üzerinden gerçekleŐtirilir. Bu yeterlikler farklı ortamlarda ve farklı koŐullarda bilgi, beceri, tutum, değer ve davranışların kazandırılmasında kullanılabilir nitelikte yeterlikler olmalıdır (Kaya, 2004: 13).

Milli Eğitim Bakanlığı son yaptığı çalıŐmalarda ğretmen performansını belirlemede ğrenci ve veli unsurlarını da performans belirleme çalışmalarında kıstas olarak görmeyi hedeflemektedir ve bu yönde bazı illerde pilot uygulama yapmaktadır.

2.2.1. Öğretmen Performans Alanları

2.2.1.1. Öğretim Zamanının Kullanımı

Zaman kavramı herkes için çok önemlidir. Zamanı iyi değerlendirmek, yapılan iş ne olursa olsun işin verimli olmasını alınmak istenen sonucun en fazla Şekilde elde edilmesini sağlamaktadır. Yapılan işten en yüksek verimin alınması zaman yönetiminden geçmektedir. Zaman yönetimi, amaçlara ve hedeflere ulaşmada önemli bir kaynak olan zamanı verimli kullanma çabasıdır. Zamanı verimli olarak değerlendirmek için yapılması gerekenler (Demirtaş ve zer, 2017: 36):

- Hedef ve amaçların belirgin olması,
- Planlama yapılması,
- Önceliklerin belirlenmiş olması,
- Acil durum değerlendirmesinin yapılması

Etkili ve verimli zaman yönetimi, öğretmenler için yeterli olunması gereken, yaşamsal öneme sahip bir yönetim alanıdır. Günümüzde zamanı etkili ve verimli yönetmek büyük bir öneme sahiptir. Eğitimin bir süreçtir ve bu sürecin etkililiği büyük lde zamanın iyi kullanılması ile olanaklı olmaktadır (Demirtaş ve zer, 2017: 34). Öğretmenlerin de öğrencilerine bir bilgiyi aktarırken bir plan dâhilinde hareket ettikleri dikkate alındığında zaman yönetimi konusunda çok hassas davranmaları gerektiği ortaya çıkmaktadır. İŞlenen

dersin zaman olarak belirli bir süre ile sabitlenmiş olması anlatılmak istenen konunun bu süre içerisinde anlatılarak zamanın iyi değerlendirilmesi ile sağlanacaktır.

2.2.1.2. Öğrenci Davranışları Yönetimi

Öğretmenlerin eğitim öğretim faaliyetlerini yerine getirirken dikkate almaları gereken alanlardan biri de sınıf içerisindeki öğrenci davranışlarının iyi yönetilmesi ve öğrenci davranışları sebebi ile eğitim öğretimin aksamamasını sağlamasıdır. Öğretmen, sınıf içerisinde öğrencileri ile etkileşime geçerek, olayları öğrencilerin bakış açısından değerlendirmeli, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları esas alarak, öğrencilerden gelen yeni fikirlere açık olmalı ve sınıf içerisinde esnek davranarak, öğrencilerinin sınıf içerisindeki olumlu davranışlarının artmasını sağlamalıdır. Bu şekilde davranan öğretmenler, öğrencilerin derslerini sevmelerini ve derse karşı ilgilerinin artmasını sağlayacaktır. İstenmeyen (olumsuz) öğrenci davranışları, sınıf ortamında eğitsel amaçların gerçekleştirilmesinde engel olmaktadır. İstenmeyen öğrenci davranışları sınıf üyelerini de etkileyen her türlü davranışı kapsamaktadır. Sınıf ya da okul ortamında istenmeyen bir öğrenci davranışı ile karşılaşıldığında öğretmenlerden, bu tür davranışlara doğru tepkilerde bulunarak, davranışın eğitsel amaçlara ulaştırıcı yönde değiştirilmesine öncülük etmeleri beklenmektedir (Siyez, 2009: 68).

2.2.1.3. Öğretimin Sunumu

MEB uygulamakta olduğu eğitim anlayışı ile öğretmeden ziyade öğrenme üzerine kurulmuş durumdadır. Yani eğitim öğretim uygulayıcıları olan öğretmenler, öğrencilere direk olarak bir bilgiyi vermek yerine öğrencilerin bilgileri öğrenmeleri için rehber görevini üstlenerek öğrencilerin kendilerinin öğrenmeye kanalize olmasını amaçlamaktadır. Bu çabaların başarıyla sonuçlanması programların uygulayıcısı olan öğretmenlerin öğrenme süreçlerini vurgulayan öğretim uygulamalarını başarıyla sunmalarına bağlıdır (Ay, 2013: 53).

Öğretmenler eğitim öğretim faaliyetlerini yerine getirirken birçok etkeni göz önüne alarak çalışmalıdırlar. Dersin durumu, müfredatın ve öğrencinin durumu gibi konular öğretim faaliyetinin sunumu açısından önemli faktörlerdir. Eleştirel düşünme, problem çözme ve performans becerilerine ait gelişmelere özendirme için çeşitli öğretim stratejilerini

uygulanmalıdır. Öğretmen; öğrencilerin bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve yeni bilgi üretme, eleştirel düşünme, bağımsız problem çözme gibi duyuşsal ve psiko-motor, performans yeterlilikleri ile ilgili gelişmeleri değerlendirmeli, öğrencinin tepki, düşünce ve gereksinimlerinin karşılanmasında, öğretim sürecinin esnek olması gerekliliğine inanmalıdır. Öğretmen bir derse başlarken bir önceki derste işlenen konular hakkında çocuklardan geri bildirim almalı, onların öğrenip öğrenmediklerini fark ederek gerekli tekrarları yapmalıdır. Öğrencinin ilgi ve dikkatini çekmenin önceden öğrenilenlerle yeni öğrenilecekler arasında bağ kurmanın önemini kavramalı, konuyu öğrencilerin kolaylıkla anlayabileceği şekilde anlatmalı, akıcı ve anlaşılır bir dil kullanmalı, gerektiğinde yavaşlayarak öğrencinin anlayabileceği bir hızla ders işlemeli, öğrencileri derse aktif olarak katılmaya teşvik etmeli, öğrencilere alıştırmaya veya ödev verdiğinde ne istediğini, açık ve net olarak anlatmalı ve ders boyunca konuyu dağıtmamalıdır (Kaya, 2004: 20).

2.2.1.4. Öğrenci Performansının İzlenmesi

Öğretmende bulunması gereken veya öğretmenin yapması gereken önemli çalışmalardan biri de öğrencilerin performansının izlenmesidir. Öğrencinin performansı sadece sınavlardan aldığı puanlar ile değil, sınıf içerisinde veya dışarısında sergilediği tutum ve davranışlardır. Öğretmenin bu davranışları iyi takip etmesi öğrenciye verilecek olan rehberlik hizmetinin en etkin bir şekilde yapılabilmesini sağlayacaktır (Işıқтаş, 2015:120).

Öğretmen, öğrencinin bilişsel, duyuşsal, sosyal ve fiziksel gelişimini sürekli olarak değerlendirmek için formal ve informal değerlendirme stratejilerinin önemini anlamalı ve bunları kullanmalı, farklı değerlendirme stratejilerinin özelliklerini bilmeli ve uygulamalı, öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeli, buna uygun önlemleri almalıdır. Değerlendirme sonuçlarını öğrencilerle paylaşmalı ve bundan öğretimi geliştirmeye dönük olarak kendine dersler çıkartmalı ve değerlendirmede öğrencinin bireysel gelişim özelliklerini dikkate almalıdır. Öğretmen, ödev veya alıştırmaya verdiğinde, çalışma süresini ve ne zaman bitirileceğini net olarak belirtmeli, öğrencilerin sınıf içinde yaptıkları çalışmaları ve konuyu anlayıp anlamadıklarını kontrol etmelidir (Kaya, 2004: 21). Ayrıca öğrenciler tarafından anlaşılmayan yerlerin daha ayrıntılı bir şekilde anlatılması, sistemli bir şekilde konu anlatımları ve geri bildirim alınacak tarama sınavlarının yapılması gerekmektedir. Bu şekilde öğrencinin sergileyeceği performans iyi takip edilmiş ve sonraki öğretim aşamaları için uygulanacak öğretim yöntemi belirlenmiş olur.

2.2.1.5. Öğrenciden Geri Bildirim Alma

Öğretmen, uygulamış olduğu eğitim programı ve anlattığı ders konularının öğrenciler tarafından iyi anlaşılıp anlaşılmadığını fark edebilmek için uygun aralıklarla öğrenciden geri bildirim almalıdır. Geri bildirim alma yöntemleri farklı farklı olabilir. Yazılı ya da sözlü olarak yapılacak sınavlar geri bildirim için en ideal olan yöntem olurken, öğrencinin genel davranışlarının takip edilmesi de öğrenciden geri bildirim alınmasını sağlayacaktır.

Geri bildirim öğrenci için de önemi bulunmaktadır. Almış olduğu öğretim programını ne derece içselleştirmiş olduğunu öğrenci ancak geri bildirim alınması ile sağlayabilir. Öğrencinin kendi durumunu fark edebilmesi için çok anlamlı olan geri bildirim sayesinde öğrencinin motivasyonu artacak kendisini derslerine vermesi sağlanabilecektir. Bu şekilde yapılacak motivasyon öğrenciye ayrı bir eğitim verme imkanı sağlayacaktır (Akbaba, 2006: 354).

2.2.1.6. Öğretimi Etkinleştirme

Öğretmenin sadece dersi sözlü olarak anlattığı, eğitim öğretim materyalleri kullanmadığı ders anlatım sistemleri artık çok geride kalmış durumdadır. Öğrenci duyarak öğrendiğinden fazlasını görerek, yaparak yaşayarak öğrenecektir. Anlatılacak konuyu destekleyici nitelikte olan eğitim araç ve gereçlerinin kullanılması öğrencinin konuyu daha iyi anlamasını sağlayacağı gibi aynı zamanda da bu şekilde alınan bilgilerin öğrencide kalıcı olmasını sağlayacaktır. Soyut olarak verilen bilgiler kısa dönem öğrencinin zihninde kalırken, öğrencinin görerek, yaparak ve yaşayarak öğrendikleri daha kalıcı olacak ve öğretim daha etkin hale gelecektir (Koçak, 2010: 8).

2.2.1.7. Eğitim Ortamında İletişim

Sınıf, öğretmen ve öğrencilerin eğitsel amaçlara ulaşabilmek için kendilerinde var olan ve çeşitli iletişim araçları ile sağladıkları bilgi ve yaşantıları uygun bir düzenlenişle paylaştıkları ortamdır. Bu paylaşım iletişimle olur. Birçok araştırma akademik başarı ve öğrenci davranışlarının öğretmen-öğrenci iletişiminin kalitesinden etkilendiğini göstermektedir. Öğrenciler genellikle sıcak ve samimi öğretmenleri tercih etmektedirler.

Daha da önemlisi, olumlu öğretmen-öğrenci iletişimi akademik başarıyı arttıran öğrencinin okula karşı olumlu tepkileriyle çok yakından ilişkilidir. Sınıf ortamında etkili bir iletişimin gerçekleşebilmesi öncelikle kaynak konumunda olan öğretmenin bir konuyu etkili bir biçimde öğretebilmesine ve öğrencileri ile sağlıklı bir iletişim kurmasına bağlıdır. Etkili öğretmen ve öğrenci iletişiminin kurulmasında öğretmenin üç temel iletişim becerisine sahip olması gerekir (Semihhacıoğlu, 2004: 5):

1. Açık ve saydam olma becerisi
2. Konuşma ve aktarma becerileri
3. Alma ve dinleme becerileri

Öğrenciler öğretmenlerinin rahat ve mutlu oldukları veya sıkıntılı ve mutsuz oldukları zamanları kolaylıkla fark ederler. Öğretmen sınıf karşısında gerçekten rahat değilse, yalnızca rahat gözükmeye çalışıyorsa veya içten samimi olmadığı halde içten görünmeye çabalıyorsa, öğrenciler bu durumu anlamakta gecikmezler. Öğrenciler, bu durumdaki öğretmenlerin dersinde olmaktan hoşnut olmazlar ve olumsuz tepki verirler. Her öğretmen kendini rahat hissedeceği şekilde öğrencilere açıklık tanıyabilir. Öğretmenin rahat halleri öğrencinin de daha rahat iletişim kurmasını sağlayacaktır.

2.2.2. Öğretmen Performansının Yönetimi

Bilgi ve bilmenin doğasına ilişkin bildiklerimiz, eğitim durumlarını düzenlememiz için bir temel sağlamaktadır. Eğer öğrencilerin pasif olarak bilgiyi algıladıklarına inanılırsa, öğretimde öncelik bilginin aktarımında olacaktır. Eğer öğrencilerin bilgiyi kendi dünyalarını anlamlı hale getirmek için oluşturduklarını düşünürsek, anlama ve anlam geliştirme üzerine odaklanırsak. Sürekli değişim içinde bulunan dünya, yenilikleri ve gelişmeyi kavrayan, bunun yanında kendi üzerine düşen görevlerin de farkında olan bireylere ihtiyaç duymaktadır. Bir toplumun çağdaş toplumlar düzeyine ulaşması için; bilgilerin, inançların ve duyguların bireylere doğrudan aktarılması yeterli değildir. Günümüzde bireylerden, bilgi tüketmekten çok bilgi üretmeleri beklenmektedir. Çağdaş dünyanın kabul ettiği birey, kendisine aktarılan bilgileri aynen kabul eden, yönlendirilmeyi ve biçimlendirilmeyi bekleyen değil, bilgiyi yorumlayarak anlamın yaratılması sürecine etkin olarak katılanlardır. Burada bilgiyi en iyi şekilde yorumlayan öğretmen, bu yorumlardan anlam çıkartan etkin olarak katılan ise öğrencilerdir (Ülker, 2013: 19).

Öğretmen performans yönetimi bir geribildirim aracı olarak görülmeli, öğretmen performans kriterleri; öğretmenin öğretim zamanını kullanımı, öğrenci davranışları

yönetimi, öğretimi sunumu, öğretimi etkinleştirme, eğitim ortamında iletişim gibi öğretmen performans alanları olmalıdır. Öğretmen performans yönetimi aşamalarında öğretmene karşı kişisel uygulamalardan kaçınılmalıdır (Çorbacı ve Bostancı, 2013: 233-234).

2.2.3. Öğretmen Performansının Geliştirilmesi

Okulun işlevlerini başka bir deyişle misyonunu yerine getirebilmesi, eğitim aktörleri içerisinde anahtar rolü oynayan öğretmenlerin kendilerinden beklenen performansı göstermelerine bağlıdır. Öğretmenlerin en üst düzeyde performans gösterebilmeleri ise çalıştıkları okullarda performansları konusunda geri bildirim verme, eğitim ihtiyaçlarını ve potansiyellerini belirleme, destek sağlama, onları yönlendirme v.b. uygulamaların varlığıyla mümkündür. Eğitimin temel taşı olarak görülen öğretmenin niteliği, eğitimin niteliğini doğrudan etkileyen etkenlerin başında gelmektedir. Nitelikli bir öğretmen, ülke gereksinimleri ve toplum beklentileri yönündeki davranışları daha etkin biçimde yerine getirebilecektir. Öğretmen performansı öğretmenin işinde gösterdiği iş başarısıdır (Çorbacı ve Bostancı, 2013: 233).

Alan yazına göre örgütsel performansa ulaşmanın yolu işgören performansına bağlıdır. Bir örgüt olarak okulda da öğretmenin performansını artırmak için bazı uygulamaların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin mesleki gelişimleri için okulda; iş rotasyonu, rehberlik ve yönlendirme, özel görevlendirmeler, okul kursları, seminerler ve mesleki derneklere üyelik gibi aktiviteler yapılmalıdır. Ayrıca, öğretmenlerin başka okullara yapacakları ziyaretleri ya da bir danışmanın sınıfa yapacağı bir ziyaret, okulda herhangi bir problem üzerinde yapılan kurul çalışmaları, öğretmenlere yönelik üniversitelerde verilecek kurslar, öğretmenin mesleki yayınları okuyarak bilgi düzeyini artırmasını sağlar. Başarılı bir öğretmenle iletişim kurması, öğretmenin yerel ya da ulusal düzeyde bir gruba katılarak aidiyet duygularını geliştirmesi gibi düzenlemeler öğretmen performansının artmasını sağlayacaktır (Bozkurt, Bostancı ve Kayaalp, 2011: 128).

2.2.4. Öğretmen Performansının Değerlendirilmesi

Eğitim alanındaki tüm çalışmalar temelde öğrenmeyi ve öğrenci başarısını arttırmayı hedeflemektedir. Öğrenmenin yüksek düzeyde gerçekleşebilmesi için ise etkili

öğretime ihtiyaç vardır. Bu nedenle öğrenci başarısının artırılması için öncelikle öğretim sürecinin ve öğretmenlerin kalitesinin geliştirilmesi gerekli görülmektedir. Ayrıca öğretmen kalitesi öğrencilerin akademik başarılarını etkilemektedir (Bellibaş ve Gedik, 2016: 118).

Değerlendirme yönetsel sürecin en önemli işlevlerinden biridir. Yönetsel sürecin bir parçası olarak bu etkinlik planlanır geliştirilir ve uygulanır. Değerlendirme; problemleri analiz etme ve çözüm üretmede hem bireysel hem de örgütsel olarak önemlidir. Öğretmenlerin değerlendirilmesi performanslarının geliştirilmesi açısından değer taşır. Mesleki gelişime öncelik veren değerlendirme sistemleri öğretimin niteliğini geliştirmeye ve dolayısıyla okulu bir bütün olarak sürekli geliştirmeye katkıda bulunur. Öğretmen performans değerlendirmesinin amaçlarını şu şekilde sıralanabilir (Aygün, 2008: 27-28):

- Öğretmenlerin başarılarını ortaya çıkarmak ve geliştirilmesi gereken alanlarını belirlemek,
- Öğretmenlerin sahip oldukları potansiyelin farkında olmalarını sağlamak ve ilerleme fırsatı vermek,
- Zorlandıkları konularda öğretmenlere rehberlik ve destek sağlamak,
- Öğretmenlerin liderlik ve yönetim becerilerini geliştirmek,
- Öğrencilerin öğrenmelerini desteklemek amacıyla en uygun iklimi oluşturmak.

Öğretmen performansını değerlendirmenin iki temel amacı vardır. Birincisi öğretmenin mesleki gelişimini sağlamak ve böylece eğitim-öğretim için daha yararlı hale getirmektir. Bu amaç doğal akademik bir süreçtir ve öğretmenler kendi mesleki gelişimlerinden sorumludurlar. İkinci amaç ise daha gelenekseldir, denetim sonucu elde edilen bilgileri insan kaynakları yönetimi, işgören seçimi, görev sürelerinin belirlenmesi, ödüllendirme veya işten çıkarma gibi işgören ile ilgili kararlarda kullanmaktır. Gelişmelere rağmen birçok araştırma ikinci amacın birinci amaca göre daha baskın olduğunu göstermektedir. Öğretmen değerlendirmesinin temel amaçları “nitelikli öğretim” ve mesleki gelişimdir. Bu iki amaç biçimlendirici-süreç değerlendirme ve kanıtlayıcı-sonuç değerlendirme olarak da sınıflandırılabilir. Süreç değerlendirme, daha çok sorumluluk ve yeterlikle ilgili, sonuç değerlendirme ise geliştirme ve ilerletme ile ilgilidir. Buna paralel bir şekilde tam olarak geliştirilmiş bir öğretmen değerlendirmesinin; öz değerlendirme, süreç değerlendirme, sonuç değerlendirme şeklinde üç bileşeni vardır. Okul yöneticisi tarafından genellikle yılda bir kez yapılan sonuç değerlendirmenin amacı sadece öğretimi

geliştirmek değil aynı zamanda öğretmeni değerlendirmektir. Değerlendirme sistemi; niteliksiz işgöreni belirlemek, yetersiz olanların işine son vermek, eğitimcilere bireysel olarak geri bildirim sağlamak, diğerlerinden daha iyi olan işgörenleri tanımak ve güçlendirmek, işgören gelişimi için danışmanlık yapılmasını sağlamak, mesleki ve hukuki incelemeler için dayanak bulmak, öğretmeni, değerlendirmenin içine sokmak amaçlarına hizmet etmelidir. Bunlara ek olarak öğretmen gelişimine öncelik veren bir değerlendirme sisteminin diğer özellikleri, açık, uygun ve anlamlı performans kriterleri belirlemek, birden fazla kaynağa dayalı veri elde etmek, meslektaş yardımına yer vermek, amaçların belirlenmesine öğretmenin katılımını sağlamak, öğretmen ile değerlendirici arasında güvene dayalı bir ilişki kurmak ve öğretmen değerlendirmesi ile kurumun gelişimini sistematik olarak ilişkilendirmektir (Aygün, 2008: 27).

Öğretmenin performansının değerlendirilmesi aynı zamanda öğretmenin de kendi kendisinin durumunu fark edebilmesi açısından önemlidir. Öğretmen uygulamış olduğu eğitim programlarını ne derece etkin olarak uyguladığını ancak performansının değerlendirilmesi sayesinde öğrenebilir ve sonraki öğretim faaliyetlerini de buna göre şekillendirebilir.

Eğitim bir süreçtir, hayat boyu devam eder (Demirtaş ve Özer, 2017: 34). Kapsamlı ve çok yönlüdür bu yönüyle bakıldığında öğretmen performansını belirlemede sonuç odaklı değerlendirmeden ziyade süreç odaklı yaklaşımlarla öğretmen performansı değerlendirilmelidir.

2.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersi ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

2.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi

2.3.1.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amaçları

Öğretim programında okul öncesinden başlayarak ortaöğretimin sonuna kadar olan süreçte, beden eğitimi ve spor dersine katılımın, öğrencilerin fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel özelliklerini geliştirmede önemli bir rolü bulunmaktadır. Bu süreçte beden eğitimi ve spor dersinden öncelikle beklenen, öğrencilere hareket yetkinliklerini geliştirmede, aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmede yol gösterici ve destekleyici olması, öğrencilerin, beden eğitimi ve spor yolu ile özyönetim, sosyal ve düşünme becerilerini de geliştirebilmeleri olarak vurgulanmıştır. Çünkü zihinsel, duyuşsal ve sosyal yönlerden sağlıklı ve dengeli bir gelişim, beden eğitimi ve sporun başta gelen amaçlarındandır. Bu amaçların gerçekleşmesi

sürecinde beden ve ruh yapısının eğitilerek geliştirilmesinde en etkili araç, hareket faktörünün her çeşidini ve ilkelerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitimidir (Işıkgöz, 2015: 28).

Günümüzde beden eğitimi ve spor yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan insanın fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini amaç edinen ve genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli ve planlı faaliyetlerdir. Eğitimin ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi ve spor derslerinin, bireyin ve toplumun beklentileri doğrultusunda geliştirilmesi oldukça önem taşımaktadır. Öyle ki, “beden eğitimi ve spor programları yalnız okulda çalışmayı değil, aynı zamanda toplumla yaşama ve öğrenme koşullarını geliştirmeyi, bireyin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı amacına yönelik etkilerde bulunmasını da sağlamaktadır. Ayrıca, beden eğitimi ve spor dersleriyle bireyin motor becerilerdeki yeteneği konusunda kendini yeterli hissetmesi yani koşma, tırmanma, dengede durma, sıçrama, takla atma gibi temel hareketleri geliştirmesi de mümkündür. Böylece beden eğitimi dersleri, harekete ilişkin davranışlardaki değişiklikler yoluyla bireyin vücut kontrolü, koordinasyonu ve sinir-kas sistemlerinin gelişmesini sağlayarak beraberinde zihinsel ve psikolojik yönde uyumlu olmasını da sağlayacaktır (Öçalan ve Erdoğan, 2009: 280).

Çağdaş beden eğitimi sisteminin amacı, genel eğitimin amaçlarına uygun olarak insanların manevi zenginliğini, ahlaki temizliğini ve fiziki uygunluğunu uyumlu bir şekilde geliştirmektir. Ayrıca Beden Eğitimi, modern toplumun oluşmasında, ihtiyaç duyulan ve bu nedenle genel eğitim sistemi insanların kendisinde manevi zenginliği, ahlaki temizliği ve fiziki olgunlaşmayı uyumlu şekilde geliştirirken diğer taraftan her yönüyle gelişmiş insan olmasının avantajlarını da hayata geçirmeyi hedef alır (Mamak, 2012: 110).

2.3.1.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Yararları

Spor, fiziksel aktivite ve beden eğitimi, kişisel gelişimi pek çok yönden desteklemektedir. Genel olarak okul eğitimi, toplumdaki tüm bireylerin arzu edilen bireysel karakterlerin gelişimi için fırsatlar sunmaktadır. Özel olarak ise, beden eğitimi beceri gelişimi, mücadele ve sosyal değişimleri içeren interaktif bir çevre sunmaktadır ve beden eğitimi, kişisel gelişime katkı yapan iyi bir sosyal deneyim ortamı olmaktadır. İlk ve ortaokul programlarında yer alan beden eğitimi ve spor dersinin, bu amaca hizmet eder nitelikte organize edilmesini gerektirmektedir. Dolayısıyla, beden eğitimi ve spor dersinin

bir amacı da çocuğun kişilik gelişimine katkı sunması biçiminde belirlenmiştir (Pehlivan ve Daşdan Ada, 2011: 85).

Sporun bünyesinde bulunan galibiyet ve mağlubiyet kavramları beraberinde stres ve baskı oluşturmakta ve beden eğitimi ve spor dersi öğrencilerin baskıya direnç gösterebilme kabiliyetlerine katkı sunmaktadır.

Beden eğitimi ve spor dersinin birçok yararı bulunmaktadır (www.mef.k12.tr):

Sağlığa Destek: Beden Eğitimi, etkinliklere katılımı ile çocuğun bedensel formunu ve iskelet sistemini geliştirir.

Aktif Yaşam Tarzı: Çocuk Beden Eğitimi etkinliklerine katılarak mutlu bir çocuk olabilir. Aynı zamanda bireysel sorumluluğu gelişir.

Pozitif Etkileşim: Beden Eğitimi, ortak ve kurallara uygun oyun becerilerini destekleyen doğal bir öğrenme ortamı sağlar, hareket eğitimi etkinlikleri ile çocukların birbirleriyle iletişim kurma becerisi gelişir.

Kendine Güven ve Kendini Gerçekleştirme: Beden Eğitimi etkinlikleri çocuklara kendine değer verme duygusunu aşılır.

2.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretmeni

2.3.2.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretmeninin Görevleri

Beden eğitimi ve spor öğretmenin görevlerini aşağıdaki başlıklar altında toplamak mümkündür (Yuvacı, 2015: 18):

- Eğitim vereceği grubun düzeyine uygun bir çalışma planı hazırlar,
- Kendisine ayrılan ders saatlerinde bu planı uygulayarak öğrencilere alanı ile ilgili bilgi ve beceri kazandırır,
- Öğrencilerin başarılarını değerlendirir, başarı düzeylerini artırıcı önlemler alır,
- Eğitici kol çalışmalarında görev alarak öğrencilerin yeteneklerini geliştirici etkinlikler düzenler,
- Öğrencilerin gelişimlerini izler, sorunlarının çözümüne yardımcı olur,
- Alanı ile ilgili gelişmeleri izler, bunların öğretim programlarına yansıtılması için ilgililere önerilerde bulunur,
- Nöbetçi olduğu günlerde, okulun düzen ve disiplinini sağlamak üzere görev yapar,
- Sınıf öğretmeni olarak, öğrencilerin alan ve ders seçmelerine yardımcı olur, yönetimle ilişkilerini sağlamaya çalışır.

2.3.2.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretmeninin Yaşadığı Mesleki Sorunlar

2.3.2.2.1. Okul Yöneticileri İle Yaşanan Sorunlar

Beden eğitimi ve spor derslerinin yürütülmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi sürecindeki eksiklikler ve uygulamada karşılaşılan sorunlardan doğrudan etkilenenlerin başında öğretmen, öğrenci ve okul yöneticileri gelmektedir. Dersin yürütülmesinden birinci derecede sorumlu olan kişiler ise beden eğitimi ve spor öğretmenleridir. Bu nedenle, öğretimsel uyumun sağlanması ve beden eğitimi ve spor dersinde karşılaşılan sorunların en aza indirilmesinden de beden eğitimi ve spor öğretmenin sorumlu olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, beden eğitimi ve spor öğretmenin iyi bir öğrenme ortamı oluşturabilmesi için öncelikle öğrenme ortamında karşılaştığı sorunları tespit edip bu sorunlara çözüm üretmesi beklenmektedir (Demirhan vd. 2014: 58).

Okul idarecilerinin sportmen bir ruha sahip olmaları beden eğitimi ve spor derslerini olumlu yönde etkileyebilmekte olup öğrenciler arasında sporun yaygınlaşmasında olumlu etki göstermektedir. Beden eğitimi ve spor derslerinin desteklenmesi, gerekli malzemelerin temin edilmesi, okullarda spor alanlarının oluşturulmasının yanında öğrencilerin bu alanlara yönelmesinde beden eğitimi ve sporu seven idareciler ile beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin koordineli çalışması gerekir.

2.3.2.2.2. Öğrenci Velileri İle Yaşanan Sorunlar

Okul, çocuğun yaşamındaki en önemli toplumsal kurumlardan biridir. Okul kişiye yaşamında gerekli olacak değerleri ve bilgileri kazandırırken topluma uyum sağlaması için gerekli sosyalleşme becerilerini de kazandırmaktadır. Okulun belirlenen amaçlara ulaşabilmesi için öğrencinin toplumsallaşmasında okulun ve ailenin birbirlerini bütünlemesi ve tutarlılık göstermeleri sağlanmalıdır. Eğitim sürecinin gerçekleştirildiği yer olan okullar, belirli bir sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal çevre içinde yer alır ve bu çevre ile karşılıklı etkileşim içinde varlıklarını sürdürürler. Okullar, okul dışı çevreyi etkileyebildiği gibi söz konusu çevreden de etkilenmektedirler. Okulların karşılıklı etkileşim içinde olduğu kurumların başında aile yer almaktadır. Günümüzde aileler, okulların yardımı olmaksızın çocuklarını yetiştiremeyecekleri gibi, okullar da, ailelerle

işbirliği yapmaksızın öğrencilerini gerektiği şekilde yetiştiremezler. Toplumlarda her zaman çocuğun eğitiminden birinci derece aile sorumludur. Okul ve diğer kurumların bu konudaki işlevi aileden sonra gelir ve aileyi destekleyici, tamamlayıcı niteliktedir. Çünkü hiçbir kurum çocuğun büyüme çağında gereksinimi olan sevgiyi, güveni, morali, sıcak aile ortamını ona aile ocağı kadar veremez. Aile, toplumun en küçük sosyal örgütü ve aynı zamanda eğitim kurumudur. Çünkü bireyin ilk duygu, davranış, düşünce ve eğitimini kazandığı yer ailesidir. Bu kazandıkları, onun hayatı boyunca kültürel ve eğitimsel formasyonuna temel teşkil etmektedir (Özgan ve Aydın, 2010: 1170).

Bu sebeple öğretmenler ve veliler arasında en üst seviyede bir uyumun olması gerekmektedir. Öğretmen ve öğrenci velisi arasında sağlanacak uyum öğrencinin derse karşı ilgisinin ve ilerdeki okul başarısının artmasını sağlayacaktır. Öğretmenlerin veli öğrenci (ev) ziyaretleri yasal bir zemine oturtulmalı öğretmenin öğrencilerinin sosyal çevreleri ve sosyal yaşamları hakkında bilgi sahibi olmaları eğitim öğretime, beden eğitimi ve spor çalışmalarına katkı sağlar.

2.3.2.2.3. Öğrenciler İle İlgili Sorunlar

Sınıf ortamından farklı bir ortamda, farklı araç gereçlerle, daha özgür hareket edebilme olanağı ve diğer derslere nazaran daha kalabalık bir sınıf ortamında ders işleniyor olması, beden eğitimi dersinde sorunlara neden olabilmektedir. Ortamın fiziksel düzeninin öğretim planına uygun ve öğretim sonucunda kazanılması istenen davranışları destekleyici nitelikte olması gerektiğini ifade etmektedir. Birçok beden eğitimi öğretmeninden kalabalık öğrenci gruplarına, yoğun bir içeriği, daha az zaman, daha küçük bir alanda ve daha az araç-gereçle öğretmesi istenmektedir. Bu durum, beden eğitimi dersinde sınıf yönetiminin ve disiplin sorunlarının ortaya çıkmasına, dolayısıyla etkili bir şekilde ders işlenememesine neden olmaktadır. Kalabalık sınıflar, yetersiz fiziki koşullar, ilgisiz aileler, zayıf ekonomik koşullar öğrencilerin derse ilgisiz olmalarına, derse hazırlıksız gelmelerine, öğretim etkinliklerine katılmamalarına ve derse devamsızlık yapmalarına neden olmakta, öğrencilerin sergiledikleri bu davranışlar ise derslerde sorun olarak kendini göstermektedir (Demirhan vd. 2014: 58).

Beden eğitimi ve spor dersine ilgisiz öğrencilere beden eğitimi ve spor kavramları

açıklanmalı bu konudaki çekincelerinin giderilebilmesi için sporun amatör ve profesyonel yönlerinin yanında temel yaşamsal faktörlerin daha rahat ve sağlıklı sergilene bilmesi için temel sporsal faaliyetlerin uygulanmasının gerekliliği ifade edilmelidir.

2.3.2.2.4. Beden Eğitimi ve Spor Ders Programı İle İlgili Sorunlar

Dünyada ve ülkemizde okulları iyileştirmeye ve öğrenci başarısını geliştirmeye yönelik olarak beden eğitimi öğretim programlarında da değişiklikler yapılmakta ve reform hareketleri ile birlikte yenilikler ortaya konulmaktadır. Bu yeniliklerin öğrencide beklenen öğrenmeyi sağlayıp sağlamadığını, başka bir deyişle standartlara ne derece ulaşıldığını kanıta dayalı olarak saptamak gerekir. Bunu sağlamanın yolu; öğretim ile standartlar, performans göstergeleri ve değerlendirme arasındaki uyumu sağlayan bir program yoluyla toplam öğretimsel uyum sürecinden geçmektedir. Bunlar da (Demirhan, 2014: 57);

- Sistemdeki uyum,
- Standartlar, öğretim programı ve değerlendirme arasındaki uyum,
- Derslerdeki öğretim uygulamalarındaki uyumdur.

Bu üç unsurun hem kendi içlerinde hem de birbirleri arasında bir uyuma sahip olması gerekmektedir. Dolayısıyla okullardaki beden eğitimi ve spor öğretiminin etkili olmasının ön koşulu da öğretimsel uyumdur. Bu uyumun sağlanması beden eğitimi ve spor dersinin işleyişini daha kolay ve verimli hale getirecektir (Demirhan, 2014: 57).

2.3.2.2.5. Mesleki Bilgi Yetersizliğinden Kaynaklanan Sorunlar

Devlet okullarındaki performans yönetimini uygulamanın temel nedenlerinden biri öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlamaktır. Performans değerlendirme zamanının seçimine dikkat edilmesi, öğretmen üzerinde baskı etkisi yaratmaması için ne çok sık ne de çok seyrek olarak yapılması gerekir (Demirhan vd. 2014: 62).

Öğretmenlerin öğretim aktörü olarak performanslarının değerlendirilerek mesleki bilgi ve becerilerindeki eksikliklerin tamamlanması eğitim kalitesi açısından çok önemlidir. Mesleki olarak yetersiz durumda olan öğretmenlerin öğretim faaliyetlerinde

faydalı olmaları beklenemez. Bu sebeple öğretmenlerin sürekli olarak yenilikleri takip ederek, öğretim alanında hazırlanmış eğitim öğretim materyallerini kullanabilecek şekilde öğrenmiş olmaları gerekmektedir. Ancak bu yolla mesleki olarak daha ileri giderek başarılarını arttırmaları ve dolayısıyla da verilen eğitim öğretimin kalitesi artar.

2.3.2.2.6. Denetim İle İlgili Sorunlar

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin denetimde karşılaştıkları sorunlar arasında; denetlemenin yetersiz olması, derinlemesine ve nitelikli bir değerlendirme yapılmaması, denetlemenin yapıcı ve yol gösterici olmaması gibi konular bulunmaktadır. Denetimlerin konu alan uzmanı kişiler ve okul müdürleri tarafından belli aralıklarla düzenli olarak yapılması, denetleme ölçütlerinin konulması ve bu ölçütlere göre değerlendirmenin yapılması, öğretmen denetiminin etkin olarak yapılmasını sağlayacaktır (Demirhan vd. 2014: 60). Öğretmen denetimlerinden alınan geri bildirimler öğretmenin mesleki durumu hakkında bilgiler verebileceği gibi aynı zamanda öğretmenin kendi eksikliklerini görerek mesleki gelişimine önem vermesi olanağını da sağlayacaktır.

2.3.2.2.7. Tesis ve Araç Gereç Eksikliğinden Kaynaklanan Sorunlar

Beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılacak araç ve gereçler, diğer derslerde kullanılanlara göre farklı özellikler göstermektedir. Beden eğitimi ve spor dersinin yapılabileceği ortam bile normal sınıf ortamından ziyade özel düzenlenmiş alanlar olmalıdır. Bu açıdan bakıldığında beden eğitimi ve spor derslerinin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için spor tesislerinin hazırlanması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerini alırken kullanacakları alanlar, sağlık koşullarına uygun, kaza ve yaralanmalara mahal vermeyecek tarzda hazırlanmalıdır. Aynı şekilde tesis içerisinde kullanılacak öğretim materyalleri de standartlar çerçevesinde hazırlanarak öğrencilerin kullanımına sunulmalıdır. Bütün bu özelliklere sahip beden eğitimi dersi araç ve gereçlerinin temini maliyetleri dolayısıyla hemen sağlanamamaktadır. Bu tesis, araç ve gereçlerin dersin içeriğine göre hazır hale getirilmesi beden eğitimi derslerinden istenilen verimin alınmasını sağlayacaktır (Demirhan vd. 2014: 61).

Beden eğitimi ve spor alanlarının iş güvenliği uzmanları ile koordineli çalışarak

güvenlik önlemlerinin alınması gerekir. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığının ortaklaşa yürüttüğü okul sporları faaliyetlerine ve kulüpler arası faaliyetlere katılım gösteren okulların nitelikli bireyler yetiştirebilmesi için tesis ve malzeme yönünden standartları yakalaması gerekir (Demirhan vd. 2014: 61).

2.4. İlgili Araştırmalar

2.4.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Kul (2008) beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve performanslarına etkilerini tespit etmek amacıyla yaptığı çalışmasında; eğitim, beden eğitimi ve beden eğitimi öğretmenlerinin görevleri ile ilgili teorik kaynak taraması yapmış ve daha sonra Sakarya ilinde 2006-2007 eğitim öğretim yılında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerine uygulanan anketten elde edilen bilgileri değerlendirmiştir. Araştırmada iki bölümden oluşan anket formu ile 127 beden eğitimi öğretmeninden görüşleri alınmıştır. SPSS istatistiksel veri değerlendirme programı ile “betimsel istatistik teknikleri”nin yanı sıra, “t-testi”, “Tek Yönlü Varyans Analizi” ve “Tukey Testi” analizleri yapılmıştır. Yapılan istatistiksel çözümlerlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın sonucu olarak, beden eğitimi öğretmenlerinin sorunlara katılma algılarında cinsiyet, yaş, görev süresi ve görev yerleri arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki sorunları, tesis ve ders kaynakları, ders programları, öğrencilerin dersi işleyişi, okul ve aile ile ilgili sorunlarına katılma düzeylerinde anlamlılık görülmüş ve performanslarının etkilendiği belirlenmiştir.

Göktaş, Özmen ve Yetim (2011), Balıkesir ilinde yapmış oldukları çalışmada; beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunları, okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, okul ve fiziki şartlarla karşılaşılan sorunlar, aldıkları eğitim yönünden karşılaşılan sorunlar, öğrenci ve ailesi ile karşılaşılan sorunlar ve strese neden olan sorunlar bakımından tespit etmektedir. Çalışmanın grubunu; Balıkesir ilinde 178 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Anket altı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm; Kişisel bilgileri ikinci bölüm; Okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, üçüncü bölüm; Okul ve fiziki şartlarla karşılaşılan sorunlar, dördüncü bölüm; Aldıkları eğitim yönünden karşılaştıkları sorunlar, beşinci bölüm; Öğrenci ve ailesi ile karşılaşılan sorunlar, altıncı bölüm; Strese neden olan sorunlar şeklindedir. Çalışmada

anketin güvenilirlik katsayısı α : .87 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak, okul yönetimiyle karşılaşılan sorunlar ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, bayan beden eğitimi öğretmenlerinin okul yönetimiyle daha fazla sorunla karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Strese neden olan sorunlar ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş ve bayan beden eğitimi öğretmenlerinin strese neden olan sorunlarla daha fazla karşılaşmakta olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Demirhan ve Ark. (2014), yaptıkları çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları sorunları tespit etmek amacıyla yaptıkları araştırmaya, 16 beden eğitim öğretmeni katılmıştır. Veriler odak grup görüşme tekniği ile toplanmış ve araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları en önemli sorunların; okul yönetimindekilerin beden eğitimi dersini önemsiz görmeleri, müfettişlerin dersi değerlendirecek nitelikte olmamaları, velilerin derse karşı ilgisiz olmaları, öğretmenlerin özlük hakları konusunda bilgi sahibi olmamaları, öğrencilerin derse uygun kıyafet getirmemeleri, kız öğrencilerin derse karşı ilgisiz olmaları, tesis ve araç-gereç yetersizliği, ders süresinin kısalığı, öğrenci sayısının fazlalığından dolayı ders planlama- yürütme-değerlendirme süreçlerinin tam yapılamaması, zümre çalışmalarının işlevsel olmaması ve öğrencilerin dershaneye gitmelerinden dolayı ders dışı etkinliklerin yapılamaması olduğu saptanmıştır. Okul yönetimi, veli ve öğrenci boyutuyla dersin önemini kavratacak eğitimlerin verilmesi, denetimin alan uzmanı kişiler tarafından yapılması, ders içi ve dışı etkinlikler için gerekli tesis ve araç-gerecin temin edilmesi, ders süresinin artırılması ve sınıflardaki öğrenci sayısının azaltılmasının sorunlara çözüm olabileceği ifade edilmiştir.

Eraslan ve Hacıcaferoğlu (2017), Türkiye’de beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine ve meslek yaşamlarında karşılaştıkları sorunları tespit etmek amacıyla yapmış oldukları çalışmada, literatürde sıklıkla kullanılan derleme çalışma yöntemi kullanmışlardır. Bu kapsamda öncelikli olarak konu ile ilgili olarak Türkiye’de yayınlanmış olan özgün makale ve lisansüstü tezlere ulaşılmışlar ve yaptıkları literatür taraması sonucu Türkiye’de konuya ilişkin çalışmaların büyük bir bölümünün lisansüstü tezlerden oluştuğu belirlemişlerdir. Konuya ilişkin olarak yapılan araştırma sonuçları değerlendirildiği zaman, Türkiye’de beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yaşamlarında ve beden eğitimi derslerinde karşılaştıkları sorunların başında beden eğitimi dersinde kullanılan spor ekipmanlarının yetersiz olması, ebeveynlerin beden eğitimi öğretmenleri ile

iletifim kuramaması, ebeveynlerin beden eğitimi dersini önemsememesi, sınıf geçmenin kolay olması nedeniyle öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının düşük olması, ebeveynlerin çocukları için spor etkinliklerine katılımlarını gereksiz görmeleri, diğer branş öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine yeterince önem vermemeleri, okul yöneticilerinin seçmeli ders olarak beden eğitimi dersini fazla önemsememeleri, ilkokul 1. 2. ve 3. Sınıflarda beden eğitimi derslerine branş hocalarının girmemesi, spor tesislerinin, salonlarının ve soyunma odalarının yetersiz olması, öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle ders planlarının ve uygulamasının sağlıklı yapılamaması, zümre çalışmalarının işlevsel olmaması, öğrencilerin geçer not almanın kolay olması, dershaneye gitmeleri veya sınavlara hazırlanmaları nedeniyle beden eğitimi dersine önem vermemelerinin geldiği tespit edilmiştir.

Bozdemir ve ark. (2015), yaptıkları çalışmada, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinde karşılaştıkları problemleri çeşitli değişkenlerine göre belirlemek amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda Tokat ilindeki ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersi uygulamalarında karşılaştıkları problemlere yönelik 6'sı demografik maddeler olmak üzere toplam 22 maddelik bir ölçek oluşturulmuştur. Ölçeğin geçerlilik oranlarının ortalaması alınarak kapsam geçerlilik indeksi 0.78 olarak bulunmuştur. Ölçeği oluşturan maddeler için 5'li likert ölçeği kullanılmıştır. Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan izinle ölçekler uygulanıp, toplanmış ve çözümleme aşamasında SPSS programından yararlanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık için 0.05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir. Sonuç olarak bu araştırmada; sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersleri ile ilgili uygulama, fiziksel şartlar, formasyon boyutları ve önemseme açısından bazı mesleki problemlerinin olduğu tespit edilmiştir. Okullardaki beden eğitimi dersi ile ilgili tesis, araç ve gereçlerin yetersiz ve eksik olması, sınıf öğretmenlerin beden eğitimi dersi ile ilgili bilgi ve formasyon yeterliliklerinin dersin işlenmesi ve verimliliği açısından sorun yaratması, bu durumlardan kaynaklanan uygulama ve önemseme problemleri tespit edilen bazı sorunlar arasında olduğu belirlemişlerdir.

Bozkurt Bostancı ve Kayaalp (2011), yaptıkları çalışmada, ilköğretim okulları öğretmen ve yöneticilerinin, okullarda öğretmen performansının geliştirilmesi uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlamışlardır. Araştırmada öğretmen performansını geliştirme uygulamalarına yönelik öğretmen ve yönetici görüşlerinin göreve, sadece öğretmen görüşlerinin eğitim durumlarına, kıdemlerine ve branşlarına göre anlamlı

bir farklılık gösterip-göstermediği incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Sakarya ili merkez ilçelerinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 356 öğretmen, 34 yönetici oluşturmuştur. Veri çözümlemede aritmetik ortalama, t testi ve varyans analizi teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, ilköğretim okullarında öğretmen performansının geliştirilmesi uygulamalarının “performans geliştirmeye yönelik okul ortamı”, “okul yöneticilerinin performans rehberliği” ve “öğretmenin öğrenme ve gelişim etkinlikleri” boyutlarında öğretmen ve yönetici görüşleri göreve göre farklılaşmaktadır. Öğretmenlerin performans geliştirme uygulamalarının gerçekleşme düzeyine yönelik görüşleri ise bu boyutlarda branşlarına göre farklılık göstermez iken, eğitim durumlarına ve kıdem gruplarına göre farklılık gösterdiğini tespit etmişleridir.

Sarı ve Altun (2015), yapmış oldukları çalışmada göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunların neler olduğunu tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma tarama modelindedir. Araştırma 2010 yılı içerisinde en fazla sınıf öğretmenliği atamasının yapıldığı İstanbul (Bahçelievler, Bağcılar, Güngören), Şanlıurfa ve Van illeri ve bu illere bağlı ilçelerde görev yapmakta olan 529 aday sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Anket yoluyla elde edilen verilerin çözümlenmesinde yüzde, frekans ve aritmetik ortalama işlemleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okul yöneticileri ile ilişkiler boyutunda; aday sınıf öğretmenlerinin okuldaki sorumluluklarını yerine getirirken okul yöneticilerinden gereken desteği alamamaları, il-ilçe yöneticileri ile ilişkiler boyutunda; il-ilçe yöneticilerinin, aday sınıf öğretmenlerinin yaratıcı görüş ve önerileri için destek vermemeleri, öğretmenler ile ilişkiler boyutunda; okul rehberlik servisindeki rehber öğretmenin, aday sınıf öğretmenin mesleki yeterlilik alanının (rehberlik dersinin işlenmesi, öğrenciyi tanıma vs.) gelişimi konusunda yeterince ilgilenmemeleri, öğrenciler ile ilişkiler boyutunda ise; aday sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin motivasyonlarını nasıl arttıracaklarını bilmemelerinin en önemli sorun olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin sorunları görev yapılan illere göre farklılık göstermemiştir. Sadece rehber öğretmenim (danışman) sorunlarımla ilgileniyor maddesi Şanlıurfa ve Van illerinde görev yapan öğretmenler tarafından sorun olarak algılanırken; İstanbul'da görev yapan öğretmenler tarafından sorun olarak algılanmadığını tespit etmişlerdir.

Demir ve Arı (2013), yaptıkları çalışmada, Çanakkale ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin yaşadıkları sorunları

belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu doğrultuda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan 220 öğretmenden 99'una 15 sorundan oluşan bir ölçek sunulmuş ve bu sorunlardan en çok rahatsız oldukları 4 tanesini seçmeleri istenmiştir. Böylece öğretmenler tarafından toplam 396 sorun seçimi yapılmıştır. Bu sorunlardan frekansı en çok olanlar incelendiğinde öğretmenler için en rahatsız edici sorunların başında “gelirin düşük olması”, “toplumdaki saygınlığının düşmesi” ile “sık değişen programlar ve mevzuatlar”ın geldiği ortaya çıkmıştır. Frekansı en az olan sorunlar incelendiğinde ise “norm kadro sorunları”, “performansın takdir edilmemesi” ile “çalışma saatlerinin fazlalığı” sorunlarının öğretmenleri en az rahatsız eden sorunlardan olduğunu tespit etmişlerdir.

Özpinar ve Sarpkaya (2010), yapmış oldukları çalışmada günün koşullarında köylerde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunlarını, öğretmen görüşlerine göre analiz ederek belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma evrenini, 2007–2008 eğitim-öğretim yılında (Aydın Merkez ve Kuşadası ilçeleri hariç) tüm köylerinde bulunan ilköğretim okullarında görevli 776 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, 482 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri, 5’li likert tipi ölçekle toplanmıştır. Araştırmanın önemli bazı sonuçları şöyledir: Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşlerinin en yüksek ortalamaya sahip olduğu boyut “Denetim” ($X=3,18$), en düşük ortalamaya sahip boyut ise “Çevresel koşullar” ($X=2,30$) boyutudur. Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin en çok karşılaştığı sorun “Tiyatro, sinema gibi kültürel faaliyetlerden yoksun kalması” ($X=3,60$), en az karşılaştığı sorunun ise köy halkı tarafından saygı görmemesi olarak belirlemişlerdir.

Toker Gökçe (2013), sınıf öğretmenlerinin adaylık dönemlerinde yaşadıkları mesleki sorunları tespit etmek amacıyla yaptığı çalışmada tarama modelini kullanmıştır. Yapılan araştırmanın örneklemini 149 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma için gereken veri, anket çalışması ile elde edilmiştir. Veri analizinde aritmetik ortalama, frekans dağılımı ve Mann-whitney U Testinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonunda öğretmenlerin, hedef yazmada; kalabalık sınıflarda öğretim yapmada; öğretim materyallerini elde etmede; yavaş öğrenen öğrenciler için uygun yöntemler kullanmada; öğrencilerle ilgili kayıt tutmada; müfettişlerle iyi ilişkiler kurmada ve yöneticilerden mesleki rehberlik ve destek almada güçlük çektikleri ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin yaşadıkları bu güçlüklerde cinsiyet faktörünün bir etkisi olmamakta, ancak eğitim

durumunun etkisi görülmektedir. Eğitim durumu, öğretim etkinliklerinde ve öğrenci ile ilişkilerde önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye’de halen eğitim fakültesi mezunu olmayan üniversite mezunları da öğretmen olarak atanmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın, iki farklı kaynaktan atanan öğretmenlerin aralarındaki nitelik farkını ortaya koymada önemli bir katkı sağlayacağını tespit etmişlerdir.

Zaimoğlu Öztürk, Kaya ve Durmaz (2015), Türkiye genelinde MEB'e bağlı okullarda görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinin görevleri sürecinde okul yöneticileri, zümre öğretmenleri ve branş öğretmenleriyle karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara yönelik geliştirdikleri çözüm önerilerini incelenmişlerdir. Araştırma, tarama modelindedir. Veriler nitel araştırma yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmış, elde edilen veriler temalar altında birleştirilerek yüzde (%) ve frekans (f) dağılımları incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 eğitim-öğretim yılında MEB tarafından okul öncesi öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenmiş bir hizmet içi eğitim faaliyetindeki katılımcılar oluşturmaktadır. Hizmet içi eğitim faaliyetine 50 farklı ilde görev yapan toplam 208 okul öncesi öğretmeni katılmış ve tüm katılımcılar çalışma grubuna dâhil edilmiştir. Okul öncesi eğitimde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri ile ilgili olarak gerek alan yazında gerekse yapılan araştırmalarda karşılaşılan sorunlar hakkında 208 okul öncesi öğretmenin katılımıyla yürütülen bu çalışmada öğretmenlerin sorunlara ilişkin çözüm ve önerileriyle önemli sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcıların karşılaştığı sorunlar arasında, öğretmenlerin %55.8'inin okul yönetimi ile sorun yaşamadıkları, %38.5'inin ise sorun yaşadıklarını belirttikleri, öğretmenlerin okul yönetimi ile yaşadıkları en önemli sorunlar arasında, okul yönetiminin okul öncesi eğitim programından yeterince haberdar olmamaları (%26.6) ve yönetimin istek/temennilere ilgisiz olmaları (%19.1) ve katılımcıların zümre arkadaşlarıyla yaşadıkları en sık sorun “Aynı sınıfın kullanılması (%25.5)”, ikinci sık sorun da “Ortak bir plan olmadığından rekabet ortamı olması, kıskançlık (%21.6)” olarak yer almaktadır. Bu sorunların giderilmesine yönelik çözüm önerileri arasında ise; il milli eğitim müdürlüklerinin okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştıkları bu sorunlarla ilgili önlemler alması ve okul müdürlerinin okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerini dikkate alan bir yönetim anlayışını benimsemesini vurgulamışlardır.

Yılmaz ve Altinkurt (2011), öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin

sorunlarına ilişkin görüşlerini tespit etmek amacıyla yapmış oldukları çalışmanın grubu, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 91 öğretmen adayından oluşmaktadır. Katılımcılardan yazılı olarak, Türk eğitim sisteminde sorun olarak gördükleri en önemli beş sorunu belirlemeleri ve gerekçeli olarak açıklamaları istenmiştir. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşlerine göre Türk Eğitim Sisteminin en önemli sorunları sırasıyla şöyledir: Merkezi sınavlar, kalabalık sınıflar, ezberci eğitim, donanım ve fiziki yapı eksikliği, mevcut öğretmenlerin niteliği, eğitime erişimdeki eşitsizlikler, siyaset (ideolojik ayırım ve kayırmalar), öğretmen atama sistemi, özel dersaneler, finansman ve mesleki teknik eğitim sorunları olarak belirlenmişlerdir.

Kösterelioğlu ve Bayar (2014), Türk eğitim sisteminin sorunlarını tespit etmek amacıyla yapmış oldukları çalışmada araştırmacılar verileri 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde yer alan Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans programında öğrenim görmekte olan 23 öğretmenden toplamışlardır. Veriler nitel olarak elde edilmiştir. Elde edilen bulgular betimsel ve içerik analizine tabi tutularak sunulmuştur. Araştırma genel tarama modelindedir. Araştırmadan elde edilen veriler analiz edildiğinde araştırmacılar öğretmenlerin eğitim sistemimizde en çok değindikleri sorunların başında öğretmenin mesleki gelişimi ve hizmet içi eğitim sorunu ile eğitimde yöneltme (mesleki yönlendirme) sorunu olduğunu ifade ettikleri saptanmıştır. Bunun yanı sıra katılımcılar eğitim sistemimizin diğer önemli sorunlarını eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi ve seçimi, öğretmenlerin yetiştirilmesi ve eğitim sorunu, dersaneler sorunu, fiziksel alt yapı ve donanım olanakların yetersizliği, eğitim politikalarının siyasetin etkisinde kalması ve ideolojik yaklaşım sorunu ile öğretmenlerin kariyer basamaklarında yükselme konusunda yaşanan sıkıntılar şeklinde sıralamaktadırlar. Elde edilen bulgular Milli Eğitim Bakanlığı'nın yukarıda sıralanan bu sorunlara çözüm yolları bulmalarının Türkiye'nin geleceği açısından oldukça önemli olduğunu tespit etmişlerdir.

Seçer, Çeliköz ve Kayılı (2010), yaptıkları çalışmada Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim ve Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim gören Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerini yürüten üniversite öğretim elemanları, öğretmen adayları, rehber öğretmenler ve uygulama koordinatörlerinin süreçte karşılaştıkları sorunları tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma, tarama modelindedir.

Veriler nitel araştırma yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, okul uygulamalarında yaşanan sorunlar arasında en fazla; uygulama öğretmenlerinin okul deneyimi ders içeriklerini bilmemeleri, öğretmen adaylarına karşı olumsuz tutum sergilemeleri, okul ve üniversite arasında işbirliği, iletişim ve koordinasyon sağlanamaması, okullara ulaşım ile ilgili sorunlar, öğretmen adaylarının uygulama alanlarında motive olamamaları, sayılarının fazla olması, sorumluluklarını bilmemeleri, denetim eksikliği ve uygulama okulu azlığı yer almaktadır. Bu sorunların giderilmesine yönelik çözüm önerileri arasında ise üniversite ve uygulama okulları arasında işbirliği sağlanması, rehber öğretmenlere yönelik bilgilendirici toplantıların düzenlenmesi, öğretmen adaylarının yaşadıkları yerlere yakın okulların uygulama okulu olarak seçilmesi, uygulama saatlerinin, denetimlerin ve uygulama okullarının sayılarının artırılması yer almaktadır.

Duran, Sezgin ve Çoban (2011), yapmış oldukları çalışmada, aday sınıf öğretmenlerinin sınıf içi süreçlerin yönetimi, atanılan yörenin farklı sosyal yaşantısına uyum, kurum kültürü ve örgütsel sosyalleşme süreçleri ile ilgili yaşadıkları sorunlar belirlenmeyi amaçlamışlardır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve verilerin analizi betimsel analiz tekniği kullanılarak yapılmıştır. Veriler, Ağrı ilinde 2010 yılında göreve başlayan 194 aday sınıf öğretmenine “Aday Sınıf Öğretmenlerinin Uyum ve Sosyalleşme Süreci” adlı yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanarak elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, aday sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu sınıf içi öğrenme ve öğretme süreçlerin yönetimi, atanılan çevrenin sosyal yaşantısına ve kurum kültürüne uyum ve örgütsel sosyalleşme ile ilgili bazı sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunlar, aday sınıf öğretmenin kendisinden, öğrenciden, veliden, çevreden ve okulun kurumsal yapısından kaynaklandığını tespit etmişlerdir.

2.4.2. Dünyada Yapılan Araştırmalar

Fejgin, Ephraty ve Ben-Sira (1996), Work Environment and Burnout of Physical Education Teachers (Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Ortamı ve Tükenmişlik) isimli çalışmasında beden eğitimi öğretmenliği niteliğinin analizi ele alınmış ve İsrail'de bir beden eğitimi öğretmeni örneğinde tükenme ile ilgili bir çalışma ortamı faktörleri incelenmiştir. Öğretmenlerin bir ankete verdikleri yanıtlara dayanarak, çalışma koşullarını

tanımlayan 80 maddelik bir faktör analizi, çalışma ortamındaki varyansın % 57'sini açıklamak için 15 faktör bulmuştur. Tükenmişlik modelindeki tüm değişkenlerin çoklu regresyonunda, kişisel veya mesleki değişkenlerin hiçbiri denkleme girmedi. Bununla birlikte, çalışma koşullarını açıklayan 15 faktörden 3'ü öğretmen tüketimini etkiledi: Düşük Ücret ($\beta = .359$), Bürokratik Sınırlar ($\beta = .211$) ve Rol Sınırları ($\beta = .204$). Bu faktörler, tüm öğretmenler için ortak olan bazı öğeleri içermekle birlikte, sosyal izolasyon, rol çatışması, çeşitli etkinliklerin olmaması ve kendi kendini geliştirme fırsatı gibi fiziksel eğitim öğretiminin benzersiz niteliğiyle ilgili bazı sorunlara işaret edilmektedir.

Koustelios ve Tsigilis (2005), "Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinde tükenmişlik ve iş doyumunu arasındaki ilişki: Çok değişkenli bir yaklaşım" isimli çalışmalarında Yunan beden eğitimi öğretmenlerinin deneyimledikleri iş doyumunu ve tükenmişlik arasındaki çok değişkenli ilişki incelenmiştir. Çalışmada 175 beden eğitimi öğretmeni incelenmiştir. Kanonik korelasyon analizi, iki yapı arasında negatif çok değişkenli bir ilişki ortaya koymuştur ($r_c = .61$). Kural yüklemeleri, iş doyumunun öncelikle "işin kendisinden" sonra da "denetim" ve "çalışma koşullarından" etkilenmekte olduğunu, buna karşılık tükenmenin "kişisel başarı" ve "duygusal tükenme" etkilenmekte olduğunu göstermektedir. İş doyumunun içsel yönü ekstranlara kıyasla daha fazla tükenmişlik ile ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir.

Abel ve Sewell (2010), Stress and Burnout in Rural and Urban Secondary School Teachers (Kırsal ve Kentsel Orta Okul Öğretmenlerinde Stres ve Tükenmişlik) isimli çalışmalarında, Gürcistan ve Kuzey Carolina'daki 11 okul sisteminden 51 kırsal ve 46 şehir orta öğretim öğretmeninde stres kaynakları ve tükenmişlik belirtileri incelendi. Kentsel okul öğretmenleri, kötü çalışma koşullarından ve zayıf çalışan ilişkilerinden kırsal okul öğretmenlerine göre daha fazla stres yaşıyorlardı. Öğrenci davranış bozuklukları ve zaman baskısından kaynaklanan stres, hem kırsal hem de kentli okul öğretmenleri için kötü çalışma koşulları ve kötü çalışan ilişkilerinden gelen strese göre anlamlı derecede yüksekti. Kötü çalışma koşulları ve zaman baskısı, kırsal kesimdeki okul öğretmenleri için tükenmeyi öngörüyor; öğrenci davranış bozukluğu ve kötü çalışma koşulları, kent öğretmenleri için tükenmişliği öngörüyordu. Sonuçlar, stresin ve tükenmenin olumsuz etkilerini önlemeye yönelik etkin programların tasarlanması gerektiğini belirlemişlerdir.

Tsigillis, Zournatzi ve Koustelioa (2011), “Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, ilköğretim ve ortaöğretim okulları arasında tükenmişlik” isimli çalışmalarında ilk ve orta öğretim okullarında çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin aynı tükenmişlik düzeylerini yaşayıp yaşamadığını incelemiştir. Çalışmada ilkokullarda görev yapan 207 ve ortaokullarında görev yapan 230 (toplam 437) beden eğitimi ve spor öğretmeni Maslach Tükenmişlik Envanteri doldürmüşlerdir. Çalışmanın sonucunda ilkokullarda çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenleri, ortaokuldaki meslektaşlarıyla karşılaştırıldığında, temel tükenmişlik boyutu ve duygusal tükenme boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark tespit etmişlerdir.

Kougioumtzis, Patriksson, Stråhlman (2011), “Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Yayımları: Mesleki Yeterlilik ve Mesleki Kontrolün İncelenmesi” isimli çalışmalarında beden eğitimi öğretmenlerinin profesyonelleşmesine ilişkin araştırmaları, okullarda ve topluluktaki göreceli konumları ve ders oluşumu üzerindeki kontrolünü incelemiştir. Ders, prestij, statü ve saygınlık konularını dikkate alırken, ders oluşumu anayasal, örgütsel ve fiziksel çerçeveler açısından değerlendirilmiştir. Sınırlamalar çoğunlukla çapraz ülke genelleme konularına bağlı olmasına rağmen bazı önemli eğilimler tanımlanabilir. Prestij ile ilgili olarak nitelikli personel yetersizliği görülürken statü, marjinalizasyon işaretleri ve okullarda izolasyon gösterilebilir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendi algıları oldukça saygın, öğrenciler, meslektaşlar ve veliler ise güvensizlik gösteriyor. Anayasal çerçevelere odaklanarak, PE öğretmenlerinin müfredatın uygulandığındaki rolü karmaşıktır. Örgütsel çerçevelerin etkisi, PE için mevcut öğretim süresinin aşındığını göstermektedir. Fiziksel çerçeve konusu ciddidir; çünkü müfredat ve tesisler, ekipman ve mevcut eğitim materyali arasında bir boşluk olduğunu tespit etmişlerdir.

Truteau ve Sheohard (2008), “Beden eğitimi ve spor, okul fiziksel aktivitesi, okul sporları ve akademik performans” isimli çalışmalarında, beden eğitimi öğretmenlerinin sosyo-ekonomik beklentileri ile iş tatmini arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; beden eğitimi öğretmenlerinin sosyo-ekonomik beklenti düzeyleri ile iş tatmini arasında 0,01 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur($r:0,215^{**}$). Ayrıca, cinsiyet ile iş tatmini ve sosyo-ekonomik beklenti düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş olup, bayanların iş tatmin düzeylerinin ve sosyo-ekonomik beklenti düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Coe ve ark. (2006), “Beden eğitimi ve spor ve aktivite düzeyine çocuklarda akademik başarı üzerindeki etkisi” isimli çalışmalarında, beden eğitimi öğretmenlerinin spor tesisi olanakları ve iş dışı çalışma değişkenlerinde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunurken, çalıştığı kurum, alkol kullanımı değişkenlerinde anlamlı fark tespit edilmemiştir. Sonuç olarak meslekte yeni ve tecrübesiz olup, eğitim araçlarında yetersizlik çeken ve yoğun çalışma saati geçiren öğretmen grubunun daha fazla tükenmişlik riski altında olduğunu vurgulamışlardır.

BÖLÜM III

GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

MEB'in Adıyaman ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki sorunları ve performanslarına etkilerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada betimsel tarama modeli uygulanmıştır.

3.2. Ölçek Formunun Hazırlanması ve Veri Toplama Yöntemi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler Ek-1'de verilen anket formu ile toplanmıştır. Anket iki ayrı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin; cinsiyet, meslekteki kıdem yılı, görev yaptığı yer, beden eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitim kurslarına katılma durumu ve mezun olunan lisans programı bilgilerinin öğrenilebilmesi amacıyla sorulmuş 5 soru şeklindedir. İkinci bölümde ise beden eğitimi ve spor öğretmeninde sorun olabileceği düşünülen sorulara katılma düzeylerini belirlemek amacıyla 42 sorudan oluşan beşli likert tipi ve bu sorunların performanslarını ne derece etkilediğini belirlemek amacıyla üçlü likert tipi ölçme aracı kullanılmıştır. Sorunlara katılma derecesi için beş ve sorunların performansı etkileme derecesi için üç kategori üzerinden cevap verilmiştir. Bu kategorilerin sayısal olarak karşılığı ise: Tamamen katılıyorum=1, Kısmen katılıyorum=2, Kararsızım=3, Kısmen katılmıyorum=4, Hiç katılmıyorum=5, Çok=1, Biraz=2, Hiç=3 olacak şekilde puanlanmıştır.

Veri toplama aracının güvenilirlik düzeyini ölçmek için elde edilen verilerin Cronbach Alpha katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen Cronbach Alfa katsayıları; algı düzeyi 0,895, beklenti düzeyi 0.943 olarak tespit edilmiştir. Bu hali ile veri toplama aracının bu çalışma için güvenilir olduğu görülmüştür.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunlara katılma dereceleri ile ilgili düzey aralıkları: Tamamen katılıyorum=1,00-1,80, Kısmen katılıyorum=1,81-2,60, Kararsızım=2,61-3,40, Kısmen katılmıyorum=3,41-4,20, Hiç katılmıyorum=4.21-5,00 şeklindedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunların performansı etkileme dereceleri ile ilgili düzey aralıkları: Çok=1,00-1,66, Biraz=1,67-2,33, Hiç=2,34-3,00 şeklindedir.

3.3. Evren Çerçevesinin Oluşturulması ve Örneklem

Araştırmanın evreninin belirlenmesi kapsamında, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Adıyaman ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerin toplam sayısının 360 olduğu tespit edilmiştir. Anketin uygulandığı dönemde izinli veya görevli olan beden eğitimi ve spor öğretmenleri araştırma kapsamına dâhil edilmemiştir. Bu şekilde ulaşılan 321 beden eğitimi ve spor öğretmeni örneklem grubu olarak belirlenmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler, SPSS 20,0 istatistik paket programına girilerek analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin demografik özelliklerin frekans ve yüzdeler olarak verilmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretiminde sorun olduğu düşünülen durumlara verdikleri cevapların ve karşılaşılan sorunların performansa etkileme dereceleri frekans, yüzdeler, aritmetik ortalaması ve standart sapmaları verilmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretiminde sorun olduğu düşünülen durumlar katılma derecesi toplam puanın alacağı en düşük puan 42 en yüksek puan 210'dur. Puan 42 ise katılma dereceleri yüksek, puanı 210 ise katılım derecesi düşüktür. Performansa etkileme derecesi toplam puanın alabileceği en düşük puan 42 en yüksek puan ise 126'dır. Performans puanı 42 ise performansa etkinin çok olduğu, puanın 126 olan performans etkisi yoktur.

Ölçeğin güvenirlik düzeyini ölçmek için elde edilen verilerin Cronbach Alpha katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen Cronbach Alfa katsayıları Tablo 3.1'de sunulmuştur.

Tablo 3.1: Ölçeğin Güvenirlik Katsayısı

	N	Cronbach Alpha Katsayısı
Algı düzeyi	42	0,895
Beklenti düzeyi	42	0,943

Tablo 3.1 incelendiğinde öğretmenlerin algı düzeyi ölçeğinin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,895 bulunmuş. Bu değer ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin beklenti düzey ölçeğinin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,943 bulunmuş. Alfa değeri $0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir, $0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçeğin güvenirliği düşük, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilir ve

$0,80 \leq \alpha < 1,40$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir (Karagöz, 2014: 698). Bu değer ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Araştırma ölçeğinde beden eğitimi ve spor öğretiminde sorun olduğu düşünülen durumlara katılma derecesi ile ilgili düzey aralıkları Tablo 3.2’de verilmiştir (Kul, 2008: 34).

Tablo 3.2: Katılma Derecesi ile İlgili Düzey Aralıkları

Katılma Derecesi	Düzey Aralığı
Tamamen Katılıyorum	1,00 - 1,80
Kısmen Katılıyorum	1,81 - 2,60
Kararsızım	2,61 - 3,40
Kısmen Katılmıyorum	3,41 - 4,20
Hiç Katılmıyorum	4,21 - 5,00

Araştırma performansa etkileme derecesi ile ilgili düzey aralıkları Tablo 3.3’de verilmiştir (Kul, 2008: 35).

Tablo 3.3: Performans Derecesi ile İlgili Düzey Aralıkları

Performans Derecesi	Düzey Aralığı
Çok	1,00 - 1,66
Biraz	1,67 - 2,33
Hiç	2,34 - 3,00

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırmaya katılan kişilerin demografik yapılarının frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1: Araştırmaya Katılanlara Ait Demografik Dağılımı

Değişkenler		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	64	19,9
	Erkek	257	80,1
	Toplam	321	100,0
Mesleki Kıdem Yılı	1-5 yıl	84	26,2
	6-10 yıl	97	30,2
	11-15 yıl	73	22,7
	16-20 yıl	45	14,0
	21 ve üzeri yıl	22	6,9
	Toplam	321	100,0
Görev Yapılan Yer	Ortaokul	203	63,2
	Lise	102	31,8
	Her ikisi	16	5,0
	Toplam	321	100,0
Hizmet İçi Eğitime Katılma	Evet	196	61,1
	Hayır	125	38,9
	Toplam	321	100,0
Mezun Olunan Lisans Programı	BESYO	183	57,0
	Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	115	35,8
	Eğitim enstitüsü	6	1,9
	Sınıf öğretmenliği	17	5,3
	Toplam	321	100,0

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin 64’ü (%19,9) kadınlardan, 257’si (%80,1) ise erkeklerden oluşmaktadır (Tablo 4.1).

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekteki kıdem yılı incelendiğinde; 1-5 yıl olanların 84 (%26,2), 6-10 yıl olanların 97 (%30,2), 11-15 yıl olanların 73 (%22,7), 16-20 yıl olanların 45 (%14,0), 21 yıl ve üzeri olanların 22 (%6,9) olduğu görülmektedir (Tablo 4.1).

Araştırmaya katılanlardan 203’ü (%63,2) ortaokul, 102’si (%31,8) lise ve 16’sı (%5,0) her ikisinde görev yaptıklarını belirtmişlerdir (Tablo 4.1).

Araştırmaya katılanlardan 196'sı (%61,1) hizmet içi eğitime katıldığını, 125'i (%38,9) ise hizmet içi eğitime katılmadığını belirtmişlerdir (Tablo 4.1).

Araştırmaya katılanların 183'ü (%57,0) BESYO, 115'i (%35,8)'i eğitim fakültesi, beden eğitimi ve spor bölümü, 6'sı (%1,9) eğitim enstitüsü ve 17'si (%5,3) sınıf öğretmenliği mezunudur (Tablo 4.1).

4.1. Beden Eğitimi Öğretiminde Sorun Olduğu Düşünülen Durumlara İlişkin Bulgular

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğu düşündükleri bazı durumlara ilişkin frekans, yüzdeler, aritmetik ortalama ve standart sapmaları Tablo 4.2'de verilmiştir.

Tablo 4.2: Beden Eğitimi Öğretiminde Sorun Olduğu Düşünülen Bazı Durumlara İlişkin Frekans ve Yüzdeler Dağılımı

İfadeler	Tamamen katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kararsızım	Kısmen Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	X̄	Ss.	Katılma Düzeyi
Soru 1.Okullarımızda spor salonu (tesisi) yetersizdir.	N 236 % 73,5	60 18,7	3 ,9	15 4,7	7 2,2	1,43	,899	Tamamen katılıyorum
Soru 2.MEB Beden eğitimi ve spor ders programı hakkında yeterli derecede bilgilendirilmedim.	N 41 % 12,8	153 47,7	27 8,4	65 20,2	35 10,9	2,69	1,239	Kararsızım
Soru 3.MEB Beden eğitimi ve spor ders programında haftalık ders saati yeterli değildir	N 198 % 61,7	65 20,2	17 5,3	27 8,4	14 4,4	1,73	1,154	Tamamen katılıyorum
Soru 4.MEB Beden eğitimi ve spor ders programında ünitelerin yoğunluk bakımından dağılımı uygun değildir	N 47 % 14,6	97 30,2	52 16,2	93 29,0	31 10,0	2,89	1,253	Kararsızım
Soru 5.MEB Beden eğitimi ve spor ders programı öğrencilerin seviyelerine uygun değildir.	N 16 % 5,0	70 21,8	44 13,7	92 28,7	99 30,8	3,59	1,265	Kısmen katılmıyorum
Soru 6.MEB Beden eğitimi ve spor ders programında adı geçen yöntem, araç-gereç ve teknikleri etkin kullanamamaktayım.	N 70 % 21,8	73 22,7	22 6,9	71 22,1	85 26,5	3,09	1,543	Kararsızım
Soru 7.Okullarımızda yeterli sayıda Beden eğitimi ve spor öğretmeni yoktur.	N 46 % 14,3	66 20,6	16 5,0	60 18,7	133 41,4	3,52	1,534	Kısmen katılmıyorum
Soru 8.Beden eğitimi ve spor öğretimindeki yeni metot ve teknikler konusunda yeterli bilgiye sahip değilim.	N 21 % 6,5	53 16,5	30 9,3	86 26,8	131 40,8	3,79	1,308	Kısmen katılmıyorum
Soru 9.Beden eğitimi ve spor öğretiminde öğrenci merkezli ders	N 43 % 13,4	57 17,8	36 11,2	77 24,0	108 33,6	3,47	1,445	Kısmen katılmıyorum

işleyemiyorum.									
Soru 10.Okul yönetimi Beden eğitimi ve spor derslerine gereken önemi vermemektedir.	N	126	97	23	32	43	2,28	1,412	Kısmen katılıyorum
	%	39,3	30,2	7,2	10,0	13,4			
Soru 11.İlkokul Beden eğitimi ve spor programı ile ortaokul programı arasında tam bir uyum yoktur.	N	70	84	66	66	35	2,72	1,306	Kararsızım
	%	21,8	26,2	20,6	20,6	10,9			
Soru 12.Ortaokul ile Lise programları bütünlük göstermemektedir.	N	45	70	88	77	41	3,00	1,239	Kararsızım
	%	14,0	21,8	27,4	24,0	12,8			
Soru 13.Sınıflardaki öğrenci mevcudu beden eğitimi ve spor öğretimi açısından uygun değildir.	N	112	102	28	42	37	2,35	1,372	Kısmen katılıyorum
	%	34,9	31,8	8,7	13,1	11,5			
Soru 14.Beden eğitimi ve spor programı sporun gelişimi açısından günümüz bilim ve teknolojisinin gerisindedir.	N	116	89	31	51	34	2,37	1,384	Kısmen katılıyorum
	%	36,1	27,7	9,7	15,9	10,6			
Soru 15.MEB tarafından belirlenen Beden eğitimi ve spor programının tüm hedef ve davranışlarına ulaşamıyorum.	N	60	98	43	66	54	2,86	1,385	Kararsızım
	%	18,7	30,5	13,4	20,6	16,8			
Soru 16.Beden eğitimi ve spor öğretimine yönelik formasyon bilgim yetersizdir.	N	22	34	23	65	177	4,06	1,290	Kısmen katılmıyorum
	%	6,9	10,6	7,2	20,2	55,1			
Soru 17.Beden eğitimi ve spor dersinin teftiş ve denetimi yetersiz yapılmaktadır.	N	55	58	46	71	91	3,27	1,469	Kararsızım
	%	17,1	18,1	14,3	22,1	28,3			
Soru 18.Öğrenciler Beden eğitimi ve spor derslerine araç-gereçleri olmadan ya da eksik olarak katılmaktadırlar.	N	156	90	18	31	26	2,01	1,289	Kısmen katılıyorum
	%	48,6	28,0	5,6	9,7	8,1			
Soru 19.Öğrenciler Beden Eğitimi dersinde edindikleri bilgi ve becerileri kullanabilecekleri ortam bulamamaktadırlar.	N	137	85	22	56	21	2,19	1,324	Kısmen katılıyorum
	%	42,7	26,5	6,9	17,4	6,5			
Soru 20.Beden Eğitimi ders kitaplarının içeriği MEB'ce belirlenen hedeflere uygun değildir.	N	41	66	79	74	61	3,15	1,300	Kararsızım
	%	12,8	20,6	24,6	23,1	19,0			
Soru 21.Beden Eğitimi ders kitapları eğitim-öğretim başlangıcında sağlanamamaktadır.	N	174	68	25	26	28	1,96	1,316	Kısmen katılıyorum
	%	54,2	21,2	7,8	8,1	8,7			
Soru 22.Beden Eğitimi ders kitaplarında gereksiz tekrarlar vardır.	N	36	85	93	53	54	3,01	1,247	Kararsızım
	%	11,2	26,5	29,0	16,5	16,8			
Soru 23.Beden Eğitimi ders kitaplarında hareketler açık ve net bir şekilde anlatılmamaktadır.	N	58	82	72	58	51	2,88	1,336	Kararsızım
	%	18,1	25,5	22,4	18,1	15,9			
Soru 24.Beden Eğitimi dersi için kullanılan araç-gereçler yetersizdir	N	193	74	17	24	13	1,72	1,115	Tamamen katılıyorum
	%	60,1	23,1	5,3	7,5	4,0			
Soru 25.Öğrencilerde spor yapma alışkanlığı yoktur.	N	149	109	15	36	12	1,92	1,137	Kısmen katılıyorum
	%	46,4	34,0	4,7	11,2	3,7			
Soru 26.Beden Eğitimi öğretmenleri kendilerini değişen şartlar karşısında yenilememektedir.(bilgisayar kullanımı, yeni metotlar, yayın ve araştırma takibi vs.)	N	66	108	41	64	42	2,71	1,343	Kararsızım
	%	20,6	33,6	12,8	19,9	13,1			
Soru 27.Öğrenciler Beden Eğitimi konularını öğrenmeye karşı isteksizdir.	N	49	103	29	57	83	3,07	1,465	Kararsızım
	%	15,3	32,1	9,0	17,8	25,9			
Soru 28.Beden Eğitimi konusunda	N	15	41	16	65	184	4,13	1,242	Kısmen

kendimi yetersiz hissediyorum.	%	4,7	12,8	5,0	20,2	57,3				katılmıyorum
Soru 29.Beden Eğitimi öğretimi müfredatında hedefler net bir şekilde belirtilmemiştir.	N	33	79	66	71	72				
	%	10,3	24,6	20,6	22,1	22,4	3,22	1,316		Kararsızım
Soru 30.Ekonomik sorunlar dersimi olumsuz etkilemektedir.	N	176	86	15	22	22				
	%	54,8	26,8	4,7	6,9	6,9	1,84	1,210		Kısmen katılıyorum
Soru 31.Ana-babalar Beden Eğitimi öğretiminin insan hayatındaki önemi konusunda bilinçsizdir.	N	213	70	16	15	7				
	%	66,4	21,8	5,0	4,7	2,2	1,54	,944		Tamamen katılıyorum
Soru 32.Ana-babalar Beden Eğitimi öğretimi konusunda bizimle iletişim kurmamaktadırlar.	N	195	89	18	12	7				
	%	60,7	27,7	5,6	3,7	2,2	1,58	,917		Tamamen katılıyorum
Soru 33.Sınıf geçmenin çok kolay olmasına bağlı olarak öğrencilerin derse yönelik tutumları düşüktür.	N	166	95	14	23	23				
	%	51,7	29,6	4,4	7,2	7,2	1,88	1,218		Kısmen katılıyorum
Soru 34.Ana-babalar, öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalarını lüzumsuz örmektedirler	N	187	79	25	19	11				
	%	58,3	24,6	7,8	5,9	3,4	1,71	1,062		Tamamen katılıyorum
Soru 35.Okul yönetimi sosyal ve kültürel etkinliklere yeterince önem vermemektedir.(yarışma, gösteri vs.)	N	133	89	31	25	43				
	%	41,4	27,7	9,7	7,8	13,4	2,24	1,406		Kısmen katılıyorum
Soru 36.MEB'in kaynaklarında Beden Eğitiminin önemi aksettirilecek nitelikte değildir.	N	102	96	48	56	19				
	%	31,8	29,9	15,0	17,4	5,9	2,36	1,254		Kısmen katılıyorum
Soru 37.Diğer Beden Eğitimi öğretmenlerinin Beden Eğitimi öğretimi ile ilgili yöntem bilgisi eksiktir.	N	38	66	92	62	63				
	%	11,8	20,6	28,7	19,3	19,6	3,14	1,281		Kararsızım
Soru 38.Milli duygu ve coşkuyu güçlendirecek Türk milletini ve insanlığı sevdirecek konulara yer verilmemektedir.	N	47	86	50	74	64				
	%	14,6	26,8	15,6	23,1	19,9	3,07	1,372		Kararsızım
Soru 39.Öğrencilerin derslerde nitelikli yarışma-etkinlik istekleri yoktur.	N	48	99	36	73	65				
	%	15,0	30,8	11,2	22,7	20,2	3,03	1,396		Kararsızım
Soru 40.Beden Eğitimi çalışmalarında öğrencilere rehberlik yapma konusunda yeterli nitelikte öğretmen yoktur.	N	44	78	44	78	77				
	%	13,7	24,3	13,7	24,3	24,0	3,21	1,399		Kararsızım
Soru 41.Hareketleri basamaklamalı yapma konusunda kendimi eksik hissediyorum.	N	24	32	22	63	180				
	%	7,5	10,0	6,9	19,6	56,1	4,07	1,304		Kısmen katılmıyorum
Soru 42.Diğer branş öğretmenleri, beden eğitimi dersine yeteri kadar önem vermemektedirler.	N	127	111	27	27	29				
	%	39,6	34,6	8,4	8,4	9,0	2,13	1,272		Kısmen katılıyorum

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Okullarımızda spor salonu (tesisi) yetersizdir” ifadesine verdikleri cevaplar; 236’sı (%73,5) tamamen katılıyorum, 60’ı (%18,7) kısmen katılıyorum, 3’ü (%0,9) kararsızım, 15’i (%4,7) kısmen katılmıyorum ve 7’si (%2,2) hiç katılmıyorum, şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,43$) göre söz konusu maddeye tamamen katıldıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Ekonomik sorunlar dersimi olumsuz etkilemektedir” ifadesine verdikleri cevaplar; 176’sı (%54,8) tamamen katılıyorum, 86’sı (%26,8) kısmen katılıyorum, 15’i (%4,7) kararsızım, 22’si (%6,9) kısmen katılmıyorum ve 22’si (%6,9) hiç katılmıyorum, şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,84$) göre söz konusu maddeye kısmen katıldıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Ana-babalar, öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalarını lüzumsuz görmektedirler” ifadesine verdikleri cevaplar; 187’si (%58,3) tamamen katılıyorum, 79’u (%24,6) kısmen katılıyorum, 25’i (%7,8) kararsızım, 19’u (%5,9) kısmen katılmıyorum ve 11’i (%3,4) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,71$) göre söz konusu maddeye tamamen katıldıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “MEB Beden eğitimi ve spor ders programında haftalık ders saati yeterli değildir” ifadesine verdikleri cevaplar; 198’i (%61,7) tamamen katılıyorum, 65’i (%20,2) kısmen katılıyorum, 17’si (%5,3) kararsızım, 27’si (%8,4) kısmen katılmıyorum ve 14’ü (%4,4) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,73$) göre söz konusu maddeye tamamen katıldıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Beden Eğitimi dersi için kullanılan araç-gereçler yetersizdir” ifadesine verdikleri cevaplar; 193’ü (%60,1) tamamen katılıyorum, 74’ü (%23,1) kısmen katılıyorum, 17’si (%5,3) kararsızım, 24’ü (%7,5) kısmen katılmıyorum ve 13’ü (%4,0) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,72$) göre söz konusu maddeye tamamen katıldıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Sınıf geçmenin çok kolay olmasına bağlı olarak öğrencilerin derse yönelik tutumları düşüktür” ifadesine verdikleri cevaplar; 166’sı (%51,7) tamamen katılıyorum, 95’i (%29,6) kısmen katılıyorum, 14’ü (%4,4) kararsızım, 23’ü (%7,2) kısmen katılmıyorum ve 23’ü (%7,2) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor

öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,88$) göre söz konusu maddeye kısmen katıldıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Diğer branş öğretmenleri, beden eğitimi dersine yeteri kadar önem vermemektedirler” ifadesine verdikleri cevaplar; 127’si (%39,6) tamamen katılıyorum, 111’i (%34,6) kısmen katılıyorum, 27’si (%8,4) kararsızım, 27’si (%8,4) kısmen katılmıyorum ve 29’u (%9,0) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=2,13$) göre söz konusu maddeye kısmen katıldıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Okul yönetimi Beden eğitimi ve spor derslerine gereken önemi vermemektedir” ifadesine verdikleri cevaplar; 126’sı (%39,3) tamamen katılıyorum, 97’si (%30,2) kısmen katılıyorum, 23’ü (%7,2) kararsızım, 32’si (%10,0) kısmen katılmıyorum ve 43’ü (%13,4) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=2,28$) göre söz konusu maddeye kısmen katıldıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Beden Eğitimi konusunda kendimi yetersiz hissediyorum” ifadesine verdikleri cevaplar; 15’i (%4,7) tamamen katılıyorum, 41’i (%12,8) kısmen katılıyorum, 16’sı (%5,0) kararsızım, 65’i (%20,2) kısmen katılmıyorum ve 184’ü (%57,3) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=4,13$) göre söz konusu maddeye kısmen katılmadıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Hareketleri basamaklamalı yapma konusunda kendimi eksik hissediyorum” ifadesine verdikleri cevaplar; 24’ü (%7,5) tamamen katılıyorum, 32’si (%10,0) kısmen katılıyorum, 22’si (%6,9) kararsızım, 63’ü (%19,6) kısmen katılmıyorum ve 180’i (%56,1) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=4,07$) göre söz konusu maddeye kısmen katılmadıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Beden eğitimi ve spor öğretimine yönelik formasyon bilgim yetersizdir”

ifadesine verdikleri cevaplar; 22'si (%6,9) tamamen katılıyorum, 34'ü (%10,6) kısmen katılıyorum, 23'ü (%7,2) kararsızım, 65'i (%20,2) kısmen katılmıyorum ve 177'si (%55,1) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{x}=4,06$) göre söz konusu maddeye kısmen katılmadıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri “Beden eğitimi ve spor öğretimindeki yeni metot ve teknikler konusunda yeterli bilgiye sahip değilim” ifadesine verdikleri cevaplar; 21'i (%6,5) tamamen katılıyorum, 53'ü (%16,5) kısmen katılıyorum, 30'u (%9,3) kararsızım, 86'sı (%26,8) kısmen katılmıyorum ve 131'ü (%40,8) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{x}=3,79$) göre söz konusu maddeye kısmen katılmadıkları görülmektedir (Tablo .4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğu düşündükleri “Beden eğitimi ve spor öğretiminde öğrenci merkezli ders işleyemiyorum” ifadesine verdikleri cevaplar; 43'ü (%13,4) tamamen katılıyorum, 57'si (%17,8) kısmen katılıyorum, 36'sı (%11,2) kararsızım, 77'si (%24,0) kısmen katılmıyorum ve 108'i (%33,6) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{x}=3,47$) göre söz konusu maddeye kısmen katılmadıkları görülmektedir (Tablo 4.2).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğu düşündükleri “MEB Beden eğitimi ve spor ders programında adı geçen yöntem, araç-gereç ve teknikleri etkin kullanamamaktayım” ifadesine verdikleri cevaplar; 70'i (%21,8) tamamen katılıyorum, 73'ü (%22,7) kısmen katılıyorum, 22'si (%6,9) kararsızım, 71'i (%22,1) kısmen katılmıyorum ve 85'i (%26,5) hiç katılmıyorum şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{x}=3,09$) göre söz konusu maddeye kararsız oldukları görülmektedir (Tablo 4.2).

4.3. Beden Eğitimi Öğretiminde Sorun Olduğu Düşünülen Durumların Performansı Etkileme Durum Bulguları

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri bazı durumların performansı etkileme derecelerinin frekans, yüzdelik dağılımları, aritmetik ortalama ve standart sapmaları Tablo 4.3'da verilmiştir.

Tablo 4.3: Beden Eğitimi Öğretiminde Sorun Olduğu Düşünülen Durumların Performansı Etkileme Durumlarının Frekans ve Yüzdeler Dağılımı

İfadeler	Çok	Biraz	Hiç	$\bar{x}$	Ss.	Performans Düzeyi
Soru 1.Okullarımızda spor salonu (tesisi) yetersizdir.	N 229 % 71,3	79 24,6	13 4,0	1,33	,550	Çok
Soru 2.MEB Beden eğitimi ve spor ders programı hakkında yeterli derecede bilgilendirilmedim.	N 71 % 22,1	198 61,7	52 16,2	1,94	,617	Biraz
Soru 3.MEB Beden eğitimi ve spor ders programında haftalık ders saati yeterli değildir	N 184 % 57,3	106 33,0	31 9,7	1,52	,666	Çok
Soru 4.MEB Beden eğitimi ve spor ders programında ünitelerin yoğunluk bakımından dağılımı uygun değildir	N 55 % 17,1	208 64,8	58 18,1	2,01	,594	Biraz
Soru 5.MEB Beden eğitimi ve spor ders programı öğrencilerin seviyelerine uygun değildir.	N 48 % 15,0	157 48,9	116 36,1	2,21	,684	Biraz
Soru 6.MEB Beden eğitimi ve spor ders programında adı geçen yöntem, araç-gereç ve teknikleri etkin kullanamamaktayım.	N 93 % 29,0	123 38,3	105 32,7	2,04	,786	Biraz
Soru 7.Okullarımızda yeterli sayıda Beden eğitimi ve spor öğretmeni yoktur.	N 71 % 22,1	117 36,4	133 41,4	2,19	,775	Biraz
Soru 8.Beden eğitimi ve spor öğretimindeki yeni metot ve teknikler konusunda yeterli bilgiye sahip değilim.	N 52 % 16,2	123 38,3	146 45,5	2,29	,730	Biraz
Soru 9.Beden eğitimi ve spor öğretiminde öğrenci merkezli ders işleyemiyorum.	N 71 % 22,1	112 34,9	138 43,0	2,21	,781	Biraz
Soru 10.Okul yönetimi Beden eğitimi ve spor derslerine gereken önemi vermemektedir.	N 173 % 53,9	95 30,5	50 15,6	1,62	,741	Çok
Soru 11.İlkokul Beden eğitimi ve spor programı ile ortaokul programı arasında tam bir uyum yoktur.	N 84 % 26,2	167 52,0	70 21,8	1,96	,692	Biraz
Soru 12.Ortaokul ile Lise programları bütünlük göstermemektedir.	N 61 % 19,0	171 53,3	89 27,7	2,09	,679	Biraz
Soru 13.Sınıflardaki öğrenci mevcudu beden eğitimi ve spor öğretimi açısından uygun değildir.	N 154 % 48,0	116 36,1	51 15,9	1,68	,733	Biraz
Soru 14.Beden eğitimi ve spor programı sporun gelişimi açısından günümüz bilim ve teknolojisinin gerisindedir.	N 122 % 38,0	133 41,4	66 20,6	1,83	,746	Biraz
Soru 15.MEB tarafından belirlenen Beden eğitimi ve spor programının tüm hedef ve davranışlarına ulaşamıyorum.	N 66 % 20,6	167 52,0	88 27,4	2,07	,690	Biraz
Soru 16.Beden eğitimi ve spor öğretimine yönelik formasyon bilgim yetersizdir.	N 48 % 15,0	108 33,6	165 51,4	2,37	,730	Hiç
Soru 17.Beden eğitimi ve spor dersinin teftiş ve denetimi yetersiz yapılmaktadır.	N 48 % 15,0	149 46,4	124 38,6	2,24	,694	Biraz
Soru 18.Öğrenciler Beden eğitimi ve spor derslerine araç-gereçleri olmadan ya da eksik olarak katılmaktadırlar.	N 158 % 49,2	125 38,9	38 11,8	1,63	,687	Çok
Soru 19.Öğrenciler Beden Eğitimi dersinde edindikleri bilgi ve becerileri kullanabilecekleri ortam bulamamaktadırlar.	N 129 % 40,2	140 43,6	52 16,2	1,76	,713	Biraz
Soru 20.Beden Eğitimi ders kitaplarının içeriği MEB’ce belirlenen hedeflere uygun değildir.	N 52 % 16,2	172 53,6	97 30,2	2,14	,668	Biraz
Soru 21.Beden Eğitimi ders kitapları eğitim-öğretim başlangıcında sağlanamamaktadır.	N 120 % 37,4	160 49,8	41 12,8	1,75	,665	Biraz
Soru 22.Beden Eğitimi ders kitaplarında gereksiz tekrarlar vardır.	N 43 % 13,4	176 54,8	102 31,8	2,19	,647	Biraz

Soru 23.Beden Eğitimi ders kitaplarında hareketler açık ve net bir şekilde anlatılmamaktadır.	N	62	170	89	2,08	,682	Biraz
	%	19,3	53,0	27,7			
Soru 24.Beden Eğitimi dersi için kullanılan araç-gereçler yetersizdir	N	191	112	18	1,46	,601	Çok
	%	59,5	34,9	5,6			
Soru 25.Öğrencilerde spor yapma alışkanlığı yoktur.	N	148	148	25	1,59	,620	Çok
	%	46,1	46,4	7,8			
Soru 26.Beden Eğitimi öğretmenleri kendilerini değişen şartlar karşısında yenilememektedir.(bilgisayar kullanımı, yeni metotlar, yayın ve araştırma takibi vs.)	N	89	159	73	1,95	,710	Biraz
	%	27,7	49,5	22,7			
Soru 27.Öğrenciler Beden Eğitimi konularını öğrenmeye karşı isteksizdir.	N	84	157	80	1,99	,716	Biraz
	%	26,2	48,9	24,9			
Soru 28.Beden Eğitimi konusunda kendimi yetersiz hissediyorum.	N	41	105	175	2,42	,707	Hiç
	%	12,8	32,7	54,5			
Soru 29.Beden Eğitimi öğretimi müfredatında hedefler net bir şekilde belirtilmemiştir.	N	53	162	106	2,17	,685	Biraz
	%	16,5	50,5	33,0			
Soru 30.Ekonomik sorunlar dersimi olumsuz etkilemektedir.	N	187	105	29	1,50	,653	Çok
	%	58,3	32,7	9,0			
Soru 31.Ana-babalar Beden Eğitimi öğretiminin insan hayatındaki önemi konusunda bilinçsizdir.	N	206	93	22	1,42	,609	Çok
	%	64,2	29,0	6,9			
Soru 32.Ana-babalar Beden Eğitimi öğretimi konusunda bizimle iletişim kurmamaktadırlar.	N	174	133	14	1,50	,582	Çok
	%	54,2	41,4	4,4			
Soru 33.Sınıf geçmenin çok kolay olmasına bağlı olarak öğrencilerin derse yönelik tutumları düşüktür.	N	162	133	26	1,58	,638	Çok
	%	50,5	41,4	8,1			
Soru 34.Ana-babalar, öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalarını lüzumsuz görmekteyler	N	184	117	20	1,49	,613	Çok
	%	57,3	36,4	6,2			
Soru 35.Okul yönetimi sosyal ve kültürel etkinliklere yeterince önem vermemektedir.(yarışma, gösteri vs.)	N	151	133	37	1,64	,679	Çok
	%	47,0	41,4	11,5			
Soru 36.MEB'in kaynaklarında Beden Eğitiminin önemi aksettirilecek nitelikte değildir.	N	118	154	49	1,79	,685	Biraz
	%	36,8	48,0	15,3			
Soru 37.Diğer Beden Eğitimi öğretmenlerinin Beden Eğitimi öğretimi ile ilgili yöntem bilgisi eksiktir.	N	63	158	100	2,12	,704	Biraz
	%	19,6	49,2	31,2			
Soru 38.Milli duygu ve coşkuyu güçlendirecek Türk milletini ve insanlığı sevdirecek konulara yer verilmemektedir.	N	75	156	90	2,05	,717	Biraz
	%	23,4	48,6	28,0			
Soru 39.Öğrencilerin derslerde nitelikli yarışma-etkinlik istekleri yoktur.	N	79	152	90	2,03	,726	Biraz
	%	24,6	47,4	28,0			
Soru 40.Beden Eğitimi çalışmalarında öğrencilere rehberlik yapma konusunda yeterli nitelikte öğretmen yoktur.	N	78	136	107	2,09	,755	Biraz
	%	24,3	42,4	33,3			
Soru 41.Hareketleri basamaklamalı yapma konusunda kendimi eksik hissediyorum.	N	40	115	166	2,39	,699	Hiç
	%	12,5	35,8	51,7			
Soru 42.Diğer branş öğretmenleri, beden eğitimi dersine yeteri kadar önem vermemektedirler.	N	127	145	49	1,76	,701	Biraz
	%	39,6	45,2	15,3			

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri bazı durumların performanslarını etkileme değerleri; “Okullarımızda spor salonu (tesisi) yetersizdir” ifadesine verdikleri cevaplar; 229’u (%71,3) çok etkilemekte, 79’u (%24,6) biraz etkilemekte ve 13’ü (%4,0) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,33$) göre performansı çok etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Beden eğitimi dersi için kullanılan araç-gereçler yetersizdir” İfadesine verdikleri cevaplar; 191’i (%59,5) çok etkilemekte, 112’si (%34,9) biraz etkilemekte ve 18’i (%5,6) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,46$) göre performansı çok etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Ana-babalar, öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalarını lüzumsuz görmektedirler” İfadesinin 184’ü (%57,3) çok etkilemekte, 117’si (%36,4) biraz etkilemekte ve 20’si (%6,2) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,49$) göre performansı çok etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri performanslarını etkileme değerleri; “Ekonomik sorunlar dersimi olumsuz etkilemektedir.” İfadesinin 187’si (%58,3) çok etkilemekte, 105’i (%32,7) biraz etkilemekte ve 29’u (%9,0) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,50$) göre performansı çok etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “MEB Beden eğitimi ve spor ders programında haftalık ders saati yeterli değildir” İfadesinin 184’ü (%57,3) çok etkilemekte, 106’sı (%33,0) biraz etkilemekte ve 31’i (%9,7) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,52$) göre performansı çok etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Sınıf geçmenin çok kolay olmasına bağlı olarak öğrencilerin derse yönelik tutumları düşüktür.” İfadesinin 162’si (%50,5) çok etkilemekte, 133’ü (%41,4) biraz etkilemekte ve 26’sı (%8,1) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,58$) göre performansı çok etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Öğrencilerde spor yapma alışkanlığı yoktur.” İfadesinin 148’i (%46,1) çok etkilemekte, 148’i (%46,4) biraz etkilemekte ve 28’i (%7,8) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,59$) göre performansı çok etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Sınıflardaki öğrenci mevcudu beden eğitimi ve spor öğretimi açısından uygun değildir.” İfadesinin 154’ü (%48,0) çok etkilemekte, 116’sı (%36,1) biraz etkilemekte ve 51’i (%15,9) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,68$) göre performansı biraz etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “MEB Beden eğitimi ve spor ders programı hakkında yeterli derecede bilgilendirilmedim.” İfadesinin 71’i (%22,1) çok etkilemekte, 198’ii (%61,7) biraz etkilemekte ve 52’si (%16,2) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=1,94$) göre performansı biraz etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Beden Eğitimi çalışmalarında öğrencilere rehberlik yapma konusunda yeterli nitelikte öğretmen yoktur.” İfadesinin 78’i (%24,3) çok etkilemekte, 136’sı (%42,4) biraz etkilemekte ve 107’si (%33,3) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=2,09$) göre performansı biraz etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Beden eğitimi ve spor öğretiminde öğrenci merkezli ders işleyemiyorum.” İfadesinin 71’i (%22,1) çok etkilemekte, 112’si (%34,9) biraz etkilemekte ve 138’i (%43,0) hiç etkilememekte

şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=2,21$) göre performansa biraz etkilediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Beden eğitimi ve spor öğretimine yönelik formasyon bilgim yetersizdir.” İfadesinin 48’i (%15,0) çok etkilemekte, 108’i (%33,6) biraz etkilemekte ve 165’i (%51,4) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=2,37$) göre performansı hiç etkilemediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Hareketleri basamaklamalı yapma konusunda kendimi eksik hissediyorum.” İfadesinin 40’i (%12,5) çok etkilemekte, 115’i (%35,8) biraz etkilemekte ve 166’sı (%51,7) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=2,39$) göre performansı hiç etkilemediği görülmektedir (Tablo 4.3).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretiminde sorun olduğunu düşündükleri durumların performanslarını etkileme değerleri; “Beden Eğitimi konusunda kendimi yetersiz hissediyorum.” İfadesinin 41’i (%12,8) çok etkilemekte, 105’i (%32,7) biraz etkilemekte ve 175’i (%54,5) hiç etkilememekte şeklindedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadesine ait görüşlerinin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=2,42$) göre performansı hiç etkilemediği görülmektedir (Tablo 4.3).

3.4. Demografik Değişkenler Açısından Beden Eğitimi Öğretiminde Sorunlara Katılma Düzeyleri

Tablo 4.4: Cinsiyetler Açısından Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss.
Kadın	64	114,29	21,77
Erkek	257	112,53	23,61
Toplam	321	112,88	23,24

Araştırmaya katılan kadın beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin beden eğitimi öğretiminde karşılaşılan sorunlara katılma dereceleri aritmetik ortalaması ($\bar{X}=114,29$),

erkek beden eğitimi ve spor öğretmenlerin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=112,53$) şeklindedir. Kadın ve erkek beden eğitimi ve spor öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlara katılma düzeyi kararsızım şeklindedir (Tablo 4.4).

Tablo 4.5: Kıdem Değişkeni Açısından Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi

Kıdem	N	$\bar{x}$	Ss.
1-5 yıl	84	108,39	20,53
6-10 yıl	97	112,15	19,93
11-15 yıl	73	118,70	29,01
16-20 yıl	45	113,58	22,39
21 ve üzeri yıl	22	112,45	24,68
Toplam	321	112,88	23,24

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kıdem değişkeni açısından beden eğitimi öğretimindeki sorunlara katılma dereceleri incelendiğinde; 1-5 yıl kıdemi olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=108,39$) şeklindedir. Kıdemi 1-5 yıl olanlar beden eğitimiindeki sorunlara kısmen katıldıkları görülmüştür. Kıdemi 6-10 yıl olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=112,15$), 11-15 yıl olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=118,70$), 16-20 yıl olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=113,58$) ve 21 ve üzeri yıl olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=112,45$) şeklindedir. Kıdem yılı 6-10 yıl, 11-15 yıl, 16-20 yıl ve 21 ve üzeri yıl olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunlara katılma düzeyi kararsızım şeklindedir (Tablo 4.5).

Tablo 4.6: Okul Türü Bakımından Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi

	N	$\bar{x}$	Ss.
Ortaokul	203	111,84	23,85
Lise	102	116,37	22,42
Her ikisi	16	103,73	16,96
Toplam	321	112,88	23,24

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul türü bakımından beden eğitimi öğretimindeki sorunlara katılma dereceleri incelendiğinde; okul türü ortaokul olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=111,84$), lise olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=116,37$) ve her ikisi olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=103,73$) şeklindedir. Okul türleri

bakımından beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunlara katılma düzeyi kararsızım şeklindedir (Tablo 4.6).

Tablo 4.7: Hizmet İçi Eğitimine Katılmalarına Göre Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi

	N	$\bar{x}$	S.s.
Evet	196	111,72	24,05
Hayır	125	114,69	21,87
Toplam	321	112,88	23,24

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine katılmalarına göre beden eğitimi öğretimindeki sorunlara katılma dereceleri incelendiğinde; hizmet içi eğitimine katılanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=111,72$) ve hizmet içi eğitimine katılmayanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=114,69$) şeklindedir. Hizmet içi eğitimine katılmalarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunlara katılma düzeyi kararsızım şeklindedir (Tablo 4.7).

Tablo 4.8: Mezun Olunan Lisans Programına Göre Sorunlara Katılma Düzeyinin İncelenmesi

	N	$\bar{x}$	Ss.
BESYO	183	113,27	22,52
Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	115	113,41	23,99
Eğitim Enstitüsü	6	128,45	28,61
Sınıf Öğretmenliği	17	99,56	19,77
Toplam	321	112,88	23,24

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mezun olunan lisans programına göre beden eğitimi öğretimindeki sorunlara katılma dereceleri incelendiğinde; BESYO mezunu olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=113,27$), Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü mezunu olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=113,41$) ve eğitim enstitüsü mezunu olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=128,45$) şeklindedir. Mezun oldukları lisans programına göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunlara katılma düzeyi kararsızım şeklindedir. Sınıf öğretmenliğinden mezun olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=99,56$) şeklindedir. Sınıf öğretmenliğinden mezun olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunlara katılma düzeyi kısmen katılıyorum şeklindedir (Tablo 4.8).

3.5. Demografik Değişkenler Açısından Beden Eğitimi Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmenin Performansına Etki Düzeyleri

Tablo 4.9: Cinsiyet Değişkenine Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S.s.
Kadın	64	78,27	14,90
Erkek	257	80,53	14,67
Toplam	321	80,08	14,72

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyete göre beden eğitimi öğretimindeki sorunların öğretmenin performansına etki dereceleri incelendiğinde; kadın öğretmenlerin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=78,27$) ve erkek öğretmenlerin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=80,53$) şeklindedir. Cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi öğretimindeki sorunlar öğretmenlerin performansına biraz etki etmektedir (Tablo 4.9).

Tablo 4.10: Kıdem Değişkenine Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi

Kıdem	N	$\bar{x}$	Ss.
1-5 yıl	84	75,97	13,35
6-10 yıl	97	78,82	13,16
11-15 yıl	73	86,45	16,66
16-20 yıl	45	83,44	12,68
21 ve üzeri yıl	22	73,32	15,18
Toplam	321	80,08	14,72

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre beden eğitimi öğretimindeki sorunların öğretmenin performansına etki dereceleri incelendiğinde; kıdem yılı 1-5 yıl olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=75,97$), 6-10 yıl olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=78,82$), 11-15 yıl olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=86,45$), 16-20 yıl olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=83,44$) ve 21 ve üzeri yıl olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=73,32$) şeklindedir. Kıdem değişkenine göre beden eğitimi öğretimindeki sorunlar öğretmenlerin performansına biraz etki etmektedir (Tablo 4.10).

Tablo 4.11: Okul Türüne Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi

	N	$\bar{x}$	Ss.
Ortaokul	203	77,93	15,05
Lise	102	84,08	13,79
Her ikisi	16	81,84	10,99
Toplam	321	80,08	14,72

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul türüne göre beden eğitimi öğretimindeki sorunların öğretmenin performansına etki dereceleri incelendiğinde; okul türü ortaokul olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=77,93$), lise olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=84,08$) ve her ikisi olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=81,84$) şeklindedir. Okul türü değişkenine göre beden eğitimi öğretimindeki sorunlar öğretmenlerin performansına biraz etki etmektedir (Tablo 4.11).

Tablo 4.12: Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi

Kurs	N	$\bar{x}$	S.s.
Evet	196	79,89	15,26
Hayır	125	80,39	13,89
Toplam	321	80,08	14,72

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre beden eğitimi öğretimindeki sorunların öğretmenin performansına etki dereceleri incelendiğinde; hizmet içi eğitim kursuna katılan öğretmenlerin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=79,89$) ve hizmet içi eğitim kursuna katılmayanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=80,39$) şeklindedir. Hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre beden eğitimi öğretimindeki sorunlar öğretmenlerin performansına biraz etki etmektedir (Tablo 4.12).

Tablo 4.13: Mezun Oldukları Lisans Programına Göre Beden Eğitimi Öğretimindeki Sorunların Performansa Etki Düzeyinin İncelenmesi

	N	$\bar{x}$	Ss.
BESYO	183	80,38	16,21
Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	115	80,17	12,66
Eğitim Enstitüsü	6	76,41	14,64
Sınıf Öğretmenliği	17	77,56	11,11
Toplam	321	80,08	14,72

Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mezun oldukları lisans programına göre beden eğitimi öğretimindeki sorunların öğretmenin performansına etki dereceleri incelendiğinde; BESYO'dan mezun olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=80,38$), Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü mezunu olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=80,17$), Eğitim enstitüsü mezunu olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=76,41$) ve sınıf öğretmenliği mezunu olanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=77,56$) şeklindedir. Mezun oldukları lisans programına göre beden eğitimi öğretimindeki sorunlar öğretmenlerin performansına biraz etki etmektedir (Tablo 4.13).

BÖLÜM V

TARTIŞMA VE SONUÇ

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerin sorunları ve bu sorunların performanslarına etkileri öğretmenlerin cinsiyet, meslekteki kıdem yılı, görev yaptığı yer, beden eğitimi ve spor ile ilgili hizmet içi eğitim kurslarına katılma durumu, eğer bu kurslara katılmış ise kaç defa katıldığı, bu kursları yeterli bulup bulmadığı, çalışılan okulun sosyo-ekonomik durumu, mezun olunan lisans programı ve en son mezun olunan program değişkenlerine göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlar ve performansları arasındaki istatistiksel ilişkiler ele alınmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve bu sorunların performansına etkileri incelenmiştir.

Adıyaman ilinde uygulanan anket sonuçlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekleri ile ilgili dikkat çeken sorunları “Ekonomik sorunlar dersimi olumsuz etkilemektedir” ve “Diğer branş öğretmenleri, beden eğitimi ve spor dersine yeteri kadar önem vermemektedirler” olmuştur. Ayrıca “MEB tarafından belirlenen Beden eğitimi ve spor programının tüm hedef ve davranışlarına ulaşamama” ve “Beden eğitimi ve spor öğretmenleri kendilerini değişen şartlar karşısında yenilememeleri (bilgisayar kullanımı, yeni metotlar, yayın ve araştırma takibi vs.)” sorunlarının da öğretmenleri olumsuz olarak etkilediği görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, mesleki becerileri konusunda kendilerini yeterli görmektedirler beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin performanslarını etkileyen en önemli sorunun diğer branş öğretmenlerinin, beden eğitimi ve spor dersine yeteri kadar önem vermemeleri bu dersin öğretmenlerinin performansını olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Demirhan ve ark. (2014), Beden Eğitimi ve Spor Dersi öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları sorunları tespit etmek amacıyla yapmış oldukları çalışmada Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları en önemli sorunlar arasında; okul yönetimindekilerin beden eğitimi dersini önemsiz görmeleri, müfettişlerin dersi değerlendirecek nitelikte olmamaları, velilerin derse karşı ilgisiz olmaları, öğretmenlerin özlük hakları konusunda bilgi sahibi olmamaları, öğrencilerin derse uygun kıyafet getirmemeleri, kız öğrencilerin derse karşı ilgisiz olmaları, tesis ve araç-gereç yetersizliği, ders süresinin kısalığı, öğrenci sayısının fazlalığından dolayı ders planlama-yürütme-değerlendirme süreçlerinin tam yapılamaması, zümre çalışmalarının işlevsel

olmaması ve öğrencilerin dershaneye gitmelerinden dolayı ders dışı etkinliklerin yapılamaması olduğu saptanmıştır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin performanslarını etkileyen sorunların bazıları da beden eğitimi ve spor dersinin yapılabileceği tesis ve bu dersin işlenmesi için gerekli kaynaklarla ilgilidir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin tesis ve ders kaynakları ile ilgili sorunları arasında, “Okullarımızda spor salonu (tesisi) yetersizdir”, “Sınıflardaki öğrenci mevcudu beden eğitimi ve spor öğretimi açısından uygun değildir” ve “Beden eğitimi ve spor dersi için kullanılan araç-gereçler yetersizdir” görüşleri ağırlık kazanmaktadır. Okullarda yeteri kadar beden eğitimi öğretmeni bulunmaktadır, beden eğitimi ders kitaplarının içeriği MEB’ce belirlenen hedeflere uygundur ve bu kitaplar eğitim öğretim başlangıcında sağlanmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin performansını etkileyen en önemli sorunlar beden eğitimi ve spor dersinin işlenmesi sırasında kullanılacak araç gereç ve bu dersin işlenebileceği tesis yetersizliğidir.

Kul (2008), beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve performanslarına etkilerini tespit etmek amacıyla yaptığı araştırmasında, beden eğitimi öğretmenlerinin sorunlara katılma algılarında cinsiyet, yaş, görev süresi ve görev yerleri arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki sorunlar, tesis ve ders kaynakları, ders programları, öğrencilerin dersin işleyişi, okul ve aile ile ilgili sorunlarına katılma düzeylerinde anlamlılık görülmüş ve performanslarının etkilendiği belirlenmiştir.

Göktaş, Özmeden ve Yetim (2011), beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunları, okul yönetimi ile karşılaşılan sorunları tespit etmek amacıyla yapmış oldukları çalışmada bu çalışmada elde edilen sonuçlara benzer sonuçlara ulaşımlardır. Göktaş Özmeden ve Yetim, Öğretmenlerde strese neden olan sorunlar ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş ve bayan beden eğitimi öğretmenlerinin strese neden olan sorunlarla daha fazla karşılaşmakta olduğu tespit etmişlerdir.

Beden eğitimi ve spor dersi programı ile ilgili sorunlar arasında ders programları ile ilgili sorunlar da bulunmaktadır. Bu sorunlar arasında en önemli görüneni, “MEB Beden eğitimi ve spor ders programında haftalık ders saati yeterli değildir”. “Beden eğitimi ve spor öğretmenleri bu dersin haftalık ders programında ders saatinin azlığından başka, programla ilgili olan “MEB Beden Eğitimi ve Spor Ders Programı hakkında yeterli

derecede bilgilendirilmedim”, “MEB Beden Eğitimi ve Spor Ders Programında ünitelerin yoğunluk bakımından dağılımı uygun değildir”, “MEB Beden Eğitimi ve Spor Ders Programı öğrencilerin seviyelerine uygun değildir” gibi sorunlarda aksaklıklar olduğunu belirtmişlerdir. Fakat ders programı ile ilgili sorunlar arasında öğretmenlerin performanslarını etkileyen en önemli durum olarak ders saatinin yetersiz olduğudur.

Taşmektepligil ve ark. (2006), ilköğretim okullarında beden eğitimi ve spor dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeyini araştırmak amacıyla yapmış oldukları çalışmada haftalık beden eğitimi ve spor dersi süresinin yeterli olmadığı, öğretmenlerin planları hazırlarken müfredatın tamamına değil, daha çok bildikleri konulara öncelik verdikleri, okullarda yeterli tesis ve malzeme bulunmadığı ve sportif faaliyetlere okul idarelerinin yeterli desteği vermediği belirlenmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin performanslarını dersin işlenişi ile ilgili sorunlar da etkilemektedir. Buna göre beden eğitimi öğretmenlerinin performanslarını olumsuz yönde etkileyen sorunlar arasında; “Öğrenciler Beden eğitimi ve spor derslerine araç-gereçleri olmadan ya da eksik olarak katılmaktadırlar”, “Öğrencilerde spor yapma alışkanlığı yoktur”, “Sınıf geçmenin çok kolay olmasına bağlı olarak öğrencilerin derse yönelik tutumları düşüktür” sorunları bulunmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri dersin işlenişi konusunda; öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde edindikleri bilgi ve becerileri kullanabilecekleri ortam bulamadıklarından, isteksiz oluşlarından da yakınmaktadırlar. Fakat dersin işlenişi konusunda beden eğitimi öğretmenlerinin yaşadığı en önemli sorun ve performanslarını etkileyen en önemli durum, “sınıf geçmenin çok kolay olmasına bağlı olarak öğrencilerin derse yönelik tutumları düşüktür” olduğu görülmektedir.

Eraslan ve Hacıcaferoğlu (2017), Türkiye’de beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine ve meslek yaşamlarında karşılaştıkları sorunları tespit etmek amacıyla yapmış oldukları çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yaşamlarında ve beden eğitimi derslerinde karşılaştıkları sorunların başında beden eğitimi dersinde kullanılan spor ekipmanlarının yetersiz olması, ebeveynlerin beden eğitimi öğretmenleri ile iletişim kuramaması, ebeveynlerin beden eğitimi dersini önemsememesi, sınıf geçmenin kolay olması nedeniyle öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının düşük olması, ebeveynlerin çocukları için spor etkinliklerine katılımlarını gereksiz görmeleri, diğer branş öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine yeterince önem vermemeleri, okul yöneticilerinin

seçmeli ders olarak beden eğitimi dersini fazla önemsememeleri, ilkököl 1. 2. ve 3. sınıflarda beden eğitimi derslerine branş hocalarının girmemesi, spor tesislerinin, salonlarının ve soyunma odalarının yetersiz olması, öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle ders planlarının ve uygulamasının sağlıklı yapılamaması, zümre çalışmalarının işlevsel olmaması, öğrencilerin geçer not almasının kolay olması, dershaneye gitmeleri veya sınavlara hazırlanmaları nedeniyle beden eğitimi dersine önem vermemelerinin geldiği tespit edilmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin performanslarını okul yönetimi ve aileler ile ilgili sorunlar da etkilemektedir. Öğretmenlerin performanslarını olumsuz yönde etkileyen durumlar arasında; “Okul yönetimi beden eğitimi ve spor derslerine gereken önemi vermemektedir”, “Ana-babalar beden eğitimi öğretiminin insan hayatındaki önemi konusunda bilinçsizdir”, “Ana-babalar Beden Eğitimi öğretimi konusunda bizimle iletişim kurmamaktadırlar”, “Ana-babalar, öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalarını gereksiz görmektedirler”, “Okul yönetimi sosyal ve kültürel etkinliklere yeterince önem vermemektedirler.(yarışma, gösteri vs.)”olduğu görülmektedir.

Ulucan, Türkçapar ve Barış Cihan (2012), Beden eğitimi ve spor dersi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunları tespit etmek amacıyla araştırma yapmışlardır. Bu çalışmaya göre ilköğretim kademesinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ders aktivitelerine katılımı büyük ölçüde anne ve babalarının konuya olan bakış açısıyla ilgili olduğunu ailelerin bu konudaki yaklaşımı, çocuklarının bu aktivitelere katılıp katılmamaları noktasında neredeyse en belirleyici unsur olduğunu, birçok aile çocuklarının bu faaliyetlere katılımına sıcak bakmadığını, toplumunda genel kanının sporun akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediğini ve bu düşüncenin ailelerin olumsuz tavır sergilemesinde başlıca etken olduğunu tespit etmişlerdir.

Sonuç olarak araştırmada elde edilen verilere göre; ekonomik koşullar, diğer branş öğretmenlerinin bu derse önem vermemeleri, dersin işleneceği tesis ve kullanılacak araç gereçlerin yetersizliği, ders saatinin azlığı, öğrencilerde spor yapma alışkanlığının olmaması ve sınıf geçmenin kolay olmasından dolayı bu dersi önemsememeleri, okul

yönetiminin ve velilerin beden eğitimi ve spor dersine yeteri kadar önem vermemesi beden eğitimi ve spor dersi öğretmenlerin performanslarını olumsuz yönde etkilemektedir.

5.1. Öneriler

1. Milli Eğitim Bakanlığınca bütçe kalemi oluşturularak okullara beden eğitimi ve spor ödeneği verilebilir. Beden eğitimi ve spor dersi için gerekli malzemenin temini konusunda kısıtlı olan okul aile birliği bütçeleri bu şekilde okulun farklı ihtiyaçlarını gidermede kullanılabilir.

2. Ülkemiz coğrafik konumu itibarıyla kış ayları soğuk ve yağışlı yaz ayları ise özellikle güney bölgelerinde nisan ayından itibaren güneşli ve sıcak geçmektedir. Beden eğitimi ve spor derslerinin iklim şartları karşısında daha işlevsel ve nitelikli işlenebilmesi için standartlara uygun kapalı ve açık spor alanlarının okul bünyelerinde oluşturulması gerekir.

3. Öğrencilere beden eğitimi ve spor hakkında sporun bünyesinde bulunan amatör ve profesyonel kavramlar spor alanında başarı göstermiş ünlü isimleri aracılığı ile konferanslar verilebilir. Bedenen ve ruhen daha sağlıklı olmanın ve temel yaşamsal fonksiyonların daha iyi çalışabilmesi için beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin gerekliliği ve önemi hakkında kamu spotları hazırlanarak öğrencilerin derse olan ilgisi artırılabilir.

4. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hedeflenen kazanımların daha rahat ve verimli aktarılabilmesi, öğrencilerin baskı ve stres kavramlarından uzaklaşabilmesi için, okullarda yeterli sayıda beden eğitimi ve spor öğretmeni görevlendirilerek haftalık ders saatleri artırılabilir.

5. Eğitim sisteminin sonuç ve sınav odaklı olması nedeni ile öğrenci ve veliler daha ziyade sınav konusu olan derslere ilgi göstermektedir. Öğrencilerin spor faaliyetlere katılımları ve bu sportif faaliyetlerde gösterdiği başarıların akademik başarıyı destekleyici biçimde programlanması okul idarecilerinin ve velilerin beden eğitimi ve spor dersine olan ilgilerini artırabilir.

KAYNAKÇA

- Abel, M. H., ve Sewell, J. (1999). Stressandburnout in ruraland urban secondaryschoolteachers. *Thejournal of educationalresearch*, 92(5), 287-293.
- Ağırman, N. ve Ercoşkun, M. H. (2017). Sınıf öğretmenlerinin öğretmen yeterlik ve öğretmen liderlik düzeylerinin değerlendirilmesi, *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 715-728.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 13, 343-361.
- Ay, ř. (2013). Öğretmen adaylarının proje tabanlı öğrenme ve geleneksel öğretime ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 53-67.
- Aygün, S. Ç. (2008). Ankara ili genel liselerinde performansa dayalı denetimin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Politikası Anabilim Dalı, Ankara.
- Bakan, İ. K. (2003). Performans değerleme: çalışanların performans değerlendirme çalışmalarından beklentileri konusunda bir alan araştırması. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 8(1), 103-127.
- Bedge, Z., ve Özyürek, A. (2016). Öğretmen ve Anne-Baba Tutumlarının Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Problem Çözme Becerilerine Etkisi, *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 5(1), 204-232.
- Bellibaş, M. ř. ve Gedik, ř. (2016). Öğretmen Performansının Değerlendirilmesine Yönelik Kapsamlı bir Girişim: Michigan Eyaleti (ABD) Örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 113-130.
- Bozdemir, R., Çimen, Z. Kaya, M. ve Demir, O. (2015). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinde karşılaştıkları problemler (Tokat ili örneği).*Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 221-234.
- Bozkurt Bostancı, A. ve Kayaalp, D. (2011). İlköğretim okullarında öğretmen performansının geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, C. 19, No:1, 127-140.
- Coe, D. P., Pivarnik, J. M., Womack, C. J., Reeves, M. J. ve Malina, R. M. (2006). Effect of physical education andactivity levels on academic achievement in children. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 38(8), 1515-1519.

- Çorbacı, S. ve Bostancı, A. B. (2013). Okullarda öğretmenlere yönelik performans yönetimi uygulamaları ile öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Özel Sayı, 231-247.
- Demir, M. K. ve Arı, E. (2013). Öğretmen sorunları-Çanakkale ili örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 107-126.
- Demirhan, G. ve Bulca, Y., Saçlı, F. ve Kagalgil, M. (2014). Beden eğitimi öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 29(2), 57-68.
- Demirtaş, H. ve Özer, N. Öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri ile akademik başarısı arasındaki ilişki. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/161864> (E. T. 29.10.2017)
- Duran, E., Sezgin, F. ve Çoban, O. (2011). Aday sınıf öğretmenlerinin uyum ve sosyalleşme sürecinin incelenmesi. https://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/17/files/DERG_/31/465-478.pdf (E. T. 29.10.2017).
- Eraslan, M. ve Hacıcaferoğlu, B. (2017). Türkiye’de beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinde ve meslek yaşamlarında karşılaştıkları sorunlar. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi / Eylül, Ekim, Kasım, Aralık, 2(3)*, <http://vixra.org/pdf/1603.0084v1.pdf> (E. T. 26.10.2017).
- Fejgin, N., Ephraty, N., Ben-Sira, D. (1996). Work environment and burnout of physical education teachers. *Journal of teaching in physical education*, 15(1), 64-78.
- Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Gökçe, E. (2011). İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf İçinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerilerinin İncelenmesi, Sempozyum: I. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi, Anadolu Üniversitesi, Erzurum.
- Göktaş, Z., Özmaden, M. ve Yetim, A. A. (2011). Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunlar (Balıkesir ili uygulaması). *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 2011; 13 (1): 112–118.
- Gül, G. (2004). Birey toplum eğitim ve öğretim. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 1, 223-236.

- Güneş, F. (2014). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Güneş, F. (2015). Eğitim ve zihinsel değişim. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 1-20.
- Işıқтаş, S. (2015). Öğretmen Adaylarının İyi Öğretmen Olma İle İlgili Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(4): 119-131.
- Karagöz, Y. (2014). *SPSS 21,1 uygulamaları biyoistatistik*, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Kaya, M. (2004). İlköğretim okullarının birinci ve ikinci kademesinde görev yapan öğretmenlerin performans alanlarının değerlendirilmesinde öğrenci görüşlerinin alınmasının uygunluk düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Ankara.
- Kılıç, M. Kaya, A. Yıldırım, A. ve Genç, Gülten, (2004). Eğitimci Gözüyle Öğretmen ve Öğrenci, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya
- Koçak, S. (2010). Aktif öğrenme yönteminin öğrencilerin bilişim teknolojileri dersindeki başarıları ve öğrenme strateji düzeyleri üzerindeki etkileri, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretim Programı, İzmir.
- Korkmaz, F., Korkmaz, N. H. ve Özkaya, G. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenme ortamını bozan davranışlara karşı geliştirdikleri davranış stratejileri (Bursa İli Örneği). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 67-87.
- Kougioumtzis, K., Patriksson, G. ve Stråhlman, O. (2011). Physical education teachers' professional ization: A review of occupational power and Professional control. *European physical education review*, 17(1), 111-129.
- Koustelios, A. ve Tsigilis, N. (2005). The relationship between burnout and job satisfaction among physical education teachers: a multivariate approach. *European Physical Education Review*, 11(2), 189-203.
- Kösterelioğlu, İ. ve Bayar, A. (2014). Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin güncel bir değerlendirme. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 25(I), 177-187.

- Kul, M. (2008). Beben eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve performanslarına etkileri (Sakarya ili örneği).Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Laska, J. A. (1984). Eğitim programı ve öğretim arasındaki ilişki: kavramsal bir açıklama, *Ankara üniversitesi Dergisi*, 251-259.
- Mamak, H. (2012). İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor derslerinin amaçlarına ulaşma düzeyini etkileyen faktörler, *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14 (1): 109-115.
- Milli Eğitim Temel Kanunu, (1979). Kabul Tarihi 14.06.1973, Resmi Gazete, S. 14574.
- Murat, M., Ünişen, A. ve Kanadalı, S. (2010). Eğitim fakültesine yeni başlayan öğrencilerin öğretmenlik mesleğini algılayışları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(23), 226-244.
- Öçalan, M. ve Erdoğdu, M. (2009). Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 280-291.
- Özgan, H. ve Aydın, Z. (2010). Okul-aile işbirliğine ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşleri. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(3), 1169-1189.
- Özkan, H. (2006). Popüler kültür ve eğitim. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, C. 14 No:1, 29-38.
- Özpınar, M. ve Sarpkaya, R. (2010). Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 27, 17-29.
- Pehlivan, Z. ve Daşdan Ada, E. N. (2011). Kişilik Gelişimi İçin Beden Eğitimi Ders Uygulamaları. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğrt. Kongresi 25-27 Mayıs 2011, VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, 83-95.
- Sarı, M. H. ve Altun, Y. (2015). Göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 30(1): 213-226.
- Seçer, Z., Çeliköz, N. ve Kayılı, G. (2010). Okul öncesi öğretmenliği okul uygulamalarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Yüziüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7(1), 128-152.
- Selimbacıoğlu, A. (2004). İletişim ve sınıf içi iletişimin faydaları. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya

- Siyez, D. M. (2009).Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Algıları ve Tepkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(25), 67-80.
- Soyer, F., Can, Y. ve Kale, F. (2009). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Tatmini Ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çeşitli Faktörler Açısından İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 259-271.
- Tahsinoplu, A. R. (2017). Popüler kültür ve eğitim, <http://www.siyasalbirikim.com.tr/yazarlar/ali-riza-tahsinoglu/populer-kultur-ve-egitim/606/> (E. T. 14.10.2017).
- Taşkaya, S. M. (2012). Nitelikli bir öğretmende bulunması gereken özelliklerin öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 33 283-298.
- Taşmektepilgil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O. ve Kılıcıgil, E. (2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi, *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 139-147
- Toker Gökçe, A. (2013). Sınıf öğretmenlerinin adaylık dönemlerinde yaşadıkları mesleki sorunlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 137-156.
- Tsigilis, N., Zournatzi, E. ve Koustelios, A. (2011). Burnout among physical education teachers in primary and secondary schools. *International Journal of Humanities and Social Science*, 1(7), 53-58.
- Ulucan, H., Türkçapar, Ü. ve Barış Cihan B. (2012). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslekte Karşılaştıkları Sorunların İncelenmesi (Kırşehir İli Uygulaması), *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*,13(2), 265-277.
- Uysal, Ş. (2015). Performans yönetimi sisteminin tanımı, tarihçesi, amaç ve temel unsurlarına genel bir bakış, *Electronic Journal of Vocational Colleges* 5(2), 32-39.
- Ülker, Ş. G. (2013). Eğitim hayatında öğretmen performansı ve öğrenci memnuniyeti üzerine deneysel bir çalışma. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, İstanbul.
- Yılmaz, K. ve Altinkurt, Y. (2011). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1), 942-973.

Yuvacı, H. (2015). Sınıf ve Beden Eğitimi Öğretmenliği Mezunu Öğretmenlerin Beden Eğitimi Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı Beden Eğitimi Öğretmenliği Bilim Dalı, Bolu,

Zaimoğlu Öztürk, F., Kaya, N. ve Durmaz, E. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin görev sürecinde yaşadıkları eğitimsel sorunlar ve çözüm önerileri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, Hüseyin Hüsnü Tekışık Özel Sayısı, C. 2, 67-93.

EKLER

Ek1. Anket Formu

Değerli Meslektaşım,

Bu anket, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sorunları ve bu sorunların öğretmen performansı üzerine etkilerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Toplanan veriler bir bilimsel araştırmada kullanılacağından dolayı cümleleri dikkatli okuyup size göre en uygun seçeneği işaretleyiniz.

Lütfen ankete isminizi yazmayınız. Samimi yardım ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Mehmet DEMİR
Bartın Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

- 1) Cinsiyetiniz
 Kadın   Erkek
- 2) Meslekteki kıdem yılınız
 1–5 yıl   6–10 yıl   11–15 yıl   16–20 yıl   21 ve üzeri yıl
- 3) Görev yaptığınız yer
 Ortaokul   Lise   her ikisi
- 4) Beden eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitim kurslarına katıldınız mı?
 Evet   Hayır
- 5) Mezun olduğunuz lisans programı;
 BESYO
 Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü
 Eğitim Enstitüsü
 Spor Bilimleri Fakültesi
 Diğerleri (lütfen açık ismini yazın).....

No	Aşağıda, Beden eğitimi ve spor öğretiminde sorun olduğu düşünülen bazı durumlar belirtilmiştir. Bunlara ne derece katılıyorsunuz ve bu sorunlar meslekteki performansınızı ne derece etkiliyor? Ölçeklenen katılma derecesi ve etkilenme derecesi bölümlerine size uygun olan seçenekleri (x) işareti şeklinde ayrı ayrı işaretleyiniz.	Katılma Derecesi					Performans Etkilenme Derecesi		
		Tamamen katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Kararsızım	Kısmen katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Çok	Biraz	Hiç
1	Okullarımızda spor salonu (tesisi) yetersizdir.								
2	MEB Beden eğitimi ve spor ders programı hakkında yeterli derecede bilgilendirilmedim.								
3	MEB Beden eğitimi ve spor ders programında haftalık ders saati yeterli değildir								
4	MEB Beden eğitimi ve spor ders programında ünitelerin yoğunluk bakımından dağılımı uygun değildir								
5	MEB Beden eğitimi ve spor ders programı öğrencilerin seviyelerine uygun değildir.								
6	MEB Beden eğitimi ve spor ders programında adı geçen yöntem, araç-gereç ve teknikleri etkin kullanamamaktayım.								
7	Okullarımızda yeterli sayıda Beden eğitimi ve spor öğretmeni yoktur.								
8	Beden eğitimi ve spor öğretimindeki yeni metot ve teknikler konusunda yeterli bilgiye sahip değilim.								
9	Beden eğitimi ve spor öğretiminde öğrenci merkezli ders işleyemiyorum.								
10	Okul yönetimi Beden eğitimi ve spor derslerine gereken önemi <u>vermemektedir</u> .								
11	İlkokul Beden eğitimi ve spor programı ile ortaokul programı arasında tam bir uyum yoktur.								
12	Ortaokul ile Lise programları bütünlük <u>göstermemektedir</u> .								
13	Sınıflardaki öğrenci mevcudu beden eğitimi ve spor öğretimi açısından uygun değildir.								
14	Beden eğitimi ve spor programı sporun gelişimi açısından günümüz bilim ve teknolojisinin gerisindedir.								
15	MEB tarafından belirlenen Beden eğitimi ve spor programının tüm hedef ve davranışlarına ulaşamıyorum.								
16	Beden eğitimi ve spor öğretimine yönelik formasyon bilgim yetersizdir.								
17	Beden eğitimi ve spor dersinin teftiş ve denetimi yetersiz yapılmaktadır.								
18	Öğrenciler Beden eğitimi ve spor derslerine araç-gereçleri olmadan ya da eksik olarak katılmaktadırlar.								
19	Öğrenciler Beden Eğitimi dersinde edindikleri bilgi ve becerileri kullanabilecekleri ortam <u>bulamamaktadırlar</u> .								
20	Beden Eğitimi ders kitaplarının içeriği MEB'ce belirlenen hedeflere uygun <u>değildir</u> .								

No	Aşağıda, Beden Eğitimi öğretiminde sorun olduğu düşünülen bazı durumlar belirtilmiştir. Bunlara ne derece katılıyorsunuz ve bu sorunlar meslekteki performansınızı ne derece etkiliyor? Ölçeklenen katılma derecesi ve etkilenme derecesi bölümlerine size uygun olan seçenekleri (x) işareti şeklinde ayrı ayrı işaretleyiniz.	Katılma Derecesi					Performans Etkilenme Derecesi		
		Tamamen katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Kararsızım	Kısmen katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Çok	Biraz	Hiç
21	Beden Eğitimi ders kitapları eğitim-öğretim başlangıcında sağlanamamaktadır.								
22	Beden Eğitimi ders kitaplarında gereksiz tekrarlar vardır.								
23	Beden Eğitimi ders kitaplarında hareketler açık ve net bir şekilde anlatılmamaktadır.								
24	Beden Eğitimi dersi için kullanılan araç-gereçler yetersizdir.								
25	Öğrencilerde spor yapma alışkanlığı yoktur.								
26	Beden Eğitimi öğretmenleri kendilerini değişen şartlar karşısında <u>yenilememektedir.</u> (bilgisayar kullanımı, yeni metotlar, yayın ve araştırma takibi vs.)								
27	Öğrenciler Beden Eğitimi konularını öğrenmeye karşı isteksizdir.								
28	Beden Eğitimi konusunda kendimi yetersiz hissediyorum.								
29	Beden Eğitimi öğretimi müfredatında hedefler net bir şekilde <u>belirtilmemiştir.</u>								
30	Ekonomik sorunlar dersimi olumsuz etkilemektedir.								
31	Ana-babalar Beden Eğitimi öğretiminin insan hayatındaki önemi konusunda bilinçsizdir.								
32	Ana-babalar Beden Eğitimi öğretimi konusunda bizimle iletişim kurmamaktadırlar.								
33	Sınıf geçmenin çok kolay olmasına bağlı olarak öğrencilerin derse yönelik tutumları düşüktür.								
34	Ana-babalar, öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalarını lüzumsuz görmektedirler								
35	Okul yönetimi sosyal ve kültürel etkinliklere yeterince önem vermemektedir.(yarışma, gösteri vs.)								
36	MEB'in kaynaklarında Beden Eğitiminin önemi aksettirilecek nitelikte değildir.								
37	Diğer Beden Eğitimi öğretmenlerinin Beden Eğitimi öğretimi ile ilgili yöntem bilgisi eksiktir.								
38	Milli duygu ve coşkuyu güçlendirecek Türk milletini ve insanlığı sevdirecek konulara yer <u>verilmemektedir.</u>								
39	Öğrencilerin derslerde nitelikli yarışma-etkinlik istekleri yoktur.								
40	Beden Eğitimi çalışmalarında öğrencilere rehberlik yapma konusunda yeterli nitelikte öğretmen yoktur.								
41	Hareketleri basamaklamalı yapma konusunda kendimi eksik hissediyorum.								
42	Diğer branş öğretmenleri, beden eğitimi dersine yeteri kadar önem vermemektedirler.								

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı Soyadı:

Mehmet DEMİR

Doğum Yeri ve Tarihi:

Adıyaman / 27.04.1981

Eğitim Durumu

Lise Öğrenimi:

Adıyaman Lisesi-1997

Lisans Öğrenimi:

Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu / Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği – 2004

Bildiği Yabancı Diller:

İngilizce-Orta Düzey

Sertifikalar Kurslar:

Bocce2 . Kademe Antrenörlük Belgesi

Dart 2 . Kademe Antrenörlük Belgesi

Bowling 1 . Kademe Antrenörlük Belgesi

Hentbol 1 . Kademe Antrenörlük Belgesi

Beyzbol1 . Kademe Antrenörlük Belgesi

Sofbol1 . Kademe Antrenörlük Belgesi

Voleybol 1 . Kademe Antrenörlük Belgesi

Bocce Ulusal Hakemi

Dart Ulusal Hakemi

Bowling Ulusal Hakemi

Voleybol Ulusal Hakemi

İşitme Engelliler Tercümanlığı

Sivil Toplum Örgütleri:

Adıyaman Ertuğrul Gazi Anadolu Lisesi Gençlik ve Spor Kulübü Derneği – Yönetim Kurulu Başkanı

Adıyaman Eğitim Kültür Sanat Gençlik ve Spor Kulübü Derneği – Yönetim Kurulu Üyesi

Adıyaman Şenlik Gençlik ve Spor Kulübü Derneği – Yönetim Kurulu Başkan Yrd.

İletişim:

E-Posta Adresi: m.d.02@hotmail.com

Gsm: +90(535)392 39 42

Tarih: 05/02/2018